

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ РЕСПУБЛИКА АРМЕНИЯ REPUBLIC OF ARMENIA

ՍՊԱՌՈՂՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՍՈՑԻԱՑԻԱՅԻ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆ
ИНФОРМАЦИОННЫЙ ЖУРНАЛ НАЦИОНАЛЬНОЙ АССОЦИАЦИИ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ
INFORMATION MAGAZINE OF NATIONAL ASSOCIATION OF CONSUMERS

ՄԱԿՈՐՈՂ

ՍԿՍԱԾ
1997
թվականից

20 տարի Սպառողների միջազգային ասոցիացիայի
(Consumers International) կազմում

#2 ՀՈՒՆԻՍ 2018

ԼԱՎԱԳՈՒՅՆ ԵՎ ՈՐԱԿԱԼ ՀԱՅՐԵՆԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒՄ

ՄՊԱՌՈՂ

տեղեկատվական, վերլուծական,
խորհրդատվական պարբերական

Հիմնադիր և հրատարակիչ՝

ԱՆՆԱ Սպառողների ազգային ասոցիացիա

ՄԵԼԻՏԱ ՀԱՎՈՐՅԱԼ

Գլխավոր խմբագիր

ՍԱՄՎԵԼ ՆԱՀԱԴԵՏՅԱՆ

Գործադիր տնօրեն

ՆԱՐԻՆԵ ՀՈՎԱԿԻՄՅԱՆ

Խմբագիր

ԼԻԱ ՕՍԻՊՅԱՆ

Սննդամթերքի անվտանգության վերլուծության
պատասխանատու, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս,
Կենսաբանական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր

ՌՈՒԲԵԼ ՀԱՅԹՅԱՆ

Ասոցիացիայի փոխնախագահ, մարքեթինգի
և մոնիթորինգային հետազոտությունների
պատասխանատու, սննդի ապահովման
ծառայությունների սերտիֆիկացման փորձագետ, սննդի
որակի աուդիտոր

ԼԵՎՈՆ ԱՃԵՄՅԱՆ

Գյուղմթերքների որակի վերլուծության
պատասխանատու, Կենսաբանական գիտությունների
թեկնածու, Էկոլոգիայի միջազգային ակադեմիայի
անդամ

ԱՆՆԱ ՆԱՀԱԴԵՏՅԱՆ

Ասոցիացիայի արտաքին և ներքին
հարաբերությունների գծով փոխնախագահ, փորձագետ

ՀԱՍՄԻԿ ՆԱՀԱԴԵՏՅԱՆ

Հայաստանի սպառողների ազգային ակադեմիա
ԻԱՄ արտաքին և ներքին հարաբերությունների գծով
փոխնախագահ, PR մասնագետ

ՌՈԶԱԼԻԱ ԱՎԱՆԵՍՅԱՆ

Լաբորատորիաների գծով փորձագետ

ՎԱՐԴՈՒՀԻ ՄԵԼԻՔՅԱՆ

Ասոցիացիայի գլխավոր փորձագետ, Երևանի
Պետական տնտեսագիտական համալսարանի
Տեխնոլոգիաների և բնական գիտությունների ամբիոնի
դոցենտ, Տնտեսագիտության թեկնածու

ԱՐԱՄ ՆԱԶԱՐՅԱՆ

Տեղեկատվության վերլուծության պատասխանատու,
Երևանի Ազգային համալսարանի դոցենտ

ԺԵՆՅԱ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Ալկոհոլային և ոչ ալկոհոլային խմիչքների որակի
վերլուծության պատասխանատու,
Կենսաբանական գիտությունների թեկնածու

ԱՐԴԱ ԻՍԿՈՅԱՆ

Իրավախորհրդատու, ԵՊՀ Իրավաբանական
ֆակուլտետի Քաղաքացիական իրավունքի ամբիոնի
վարիչ, պրոֆեսոր

ԱՐԱՎԵԼ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Լրագրող

ՌՈՒԲԵԼ ԲՈՒԲՈՒՇՅԱՆ

Դիզայներ

ԱՐԵՎԻԿ ԴԱԴԻԿՅԱՆ

Լուսանկարիչ

ՄՊԱՌՈՂ

տեղեկատվական, վերլուծական,
խորհրդատվական պարբերականի
խմբագրական խորհուրդ

ՀԱՅՐԱԴԵՏ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ, Բժշկական գիտությունների
դոկտոր, պրոֆեսոր

ՎԻԼԵՆ ՀԱՎՈՐՅԱՆ

ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս,
Բժշկական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր

ԱՐԱՄ ՇԱՀԻՆՅԱՆ

ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս, Զիմիական և ֆիզիկական
գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր, Ամերիկյան
քիմիական ընկերության և Ամերիկյան
Ֆոտոկենսաբանության ընկերության անդամ

ՌՈՒԲԵԼ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՀՀ ԳԱԱ բնական գիտությունների բաժանմունքի
ակադեմիկոս-քարտուղար

ԱՐՄԵԼ ՆԱԶԱՐՅԱՆ

Բժիշկ-ճառագայթաբան,
Բժշկական գիտությունների դոկտոր

ԵՐԵՄ ԶԱԽՈՅԱՆ

Հայաստանի սպառողների ազգային ակադեմիա ԻԱՄ
Նախագահության անդամ

ԴԱՎԻԹ ՕՀԱՆՅԱՆ

Երևանի քաղաքապետի տեղակալ,
Տնտեսագիտության թեկնածու

ԱՐՄԵԼ ՆԱԶԱՐՅԱՆ

Հայաստանի Արդյունաբերողների և գործարարների
(գործատուների) միության նախագահ

ԹԱԹՈՒԼ ՄԱՆԱՍԵՐՅԱՆ

Տնտեսագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր

ԳԱՅԱՆԵ ՍՈՐՈՍՈՆՅԱՆ

Բանասիրական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ

ՑՈՒՎԱՐԴ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Հայաստանի վաճառականների միության նախագահ

ՎԱՌԵԼ ԱՐԱՄՅԱՆ

ՌԴ Զափագիտության ակադեմիայի ակադեմիկոս,
ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ

ԱՐՄԵԼ ՍԱՐԱԹԵԼՅԱՆ

ՀՀ ԳԱԱ Էկոլոգոսոսֆերայի հետազոտությունների
կենտրոնի տնօրեն

ԳԱԳԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Հայաստանի սպառողների ազգային ակադեմիա ԻԱՄ
պատվավոր անդամ

ՎԱՐԻՆԵ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Կենսաբանական գիտությունների թեկնածու

ԴՈՐԱ ՍԱԶՈՒՆՅԱՆ

Մոնրեալի ՄաքԳիլ համալսարանի դասախոս, դոկտոր,
պրոֆեսոր

ԻՐԻՆԱ ՎԻՆՈԳՐԱԴՈՎԱ

Սպառողների ազգային ասոցիացիայի
պատվավոր անդամ

2018 թ. երկրորդ եռամսյակի մարքեթինգի և մոնիթորինգային հետազոտությունների արդյունքները

Սպառողների ազգային ասոցիացիան «50 լավագույն արտադրողներ» ծրագրի շրջանակներում 2018 թ. երկրորդ եռամսյակում (մարտի 15-ից մինչև հունիսի 15-ը) ուսումնասիրություններ է կատարել հացաբուլկեղենի, հրուշակեղենի, կաթնամթերքի, հյութերի և ըմպելիքների, պաղպաղակի, մսամթերքի, թռչնամսի և ձկնի, ոգելից և ոչ ոգելից խմիչքների, հանրային սննդի, նաև բուսական և կենդանական յուղերի արտադրման և իրացման ոլորտներում:

Այս եռամսյակ ուսումնասիրվել են ավելի քան 320 մեծ ու փոքր առևտրային կազմակերպություններ և երկու տասնյակի հասնող սննդի արտադրական ձեռնարկություններ:

Հացաբուլկեղենի, ալրային և շաքարային հրուշակեղենի արտադրություն

Այս բնագավառը շարունակում է մտահոգության առարկա լինել Սպառողների ազգային ասոցիացիայի համար, թեև պետք է խոստովանել, որ վերջին երկու տարիներին բավականին դրական փոփոխություններ են գրանցվել, այդ թվում բավական մեծ թիվ են կազմում այն ընկերությունները, որոնք կարևորում են մեր կողմից շարունակ բարձրաձայնվող մակնշման, փաթեթավորման և նորմատիվ փաստաթղթերին համապատասխանության խնդիրները: Մասնավորապես նշենք, որ այսօր փաթեթավորված ու մակնշված հացի իրացումը կազմում է 10-15, նախատեսված փոխադրամիջոցներով և տարաներով փոխադրումը՝ 60-65 տոկոս: Շուրջ 10 տոկոս են կազմում այն ընկերությունները, որոնք նշում են հացի (այլուրի) տեսակը: Սակայն պիտի փաստենք, որ հավելանյութերի (կայունացուցիչներ, փխրեցուցիչներ, վիտամիններ և այլն) օգտագործման մասին

ընդհանրապես տեղեկություններ չեն տրվում: Հացի իրացման կետերի մոտ 75-80 տոկոսում ցուցադրվող ապրանքի գնապիտակի վրա նշվում են միայն գինը, երբեմն քաշը, սակայն ոչ մի խոսք չի ասվում տեսակի, որակի և այլ պահանջների, նաև արտադրողի մասին: Հաճախ անգամ վաճառողը տեղյակ չի լինում այս կարևոր մանրամասների մասին:

Տարիներ շարունակ մեր տեսադաշտում եղած հացաբուլկեղեն արտադրողները, որոնք ձգտում էին ներգրավվել բնագավառի լավագույն տասնյակում, այսօր հետընթաց են ապրում, քանի որ ընդհանուր սանիտարական վիճակը, աշխատակիցների անձնական հիգիենան, արտադրող անձնակազմի, ձեռք բերված հումքի և այլ մթերքների, կասկածելի որակի հավելանյութերի և արտադրանքի մակնշումը և նույնականացումը հաճախ չեն համապատասխանում գործող օրենքների և նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջներին: Նմանատիպ արտադրողների շարքում են «Գեղամ Մուրադյան» («Գեղամա» ապրանքանիշ), «Հեկտոր Մանվելյան», «Միրաժ», «Ալվարդ Մարգարյան», «Վարդան և Մոնիկա», «Էդուարդ Մինասյան», «Սուսաննա Շահինյան», «Նիկոլայ Մելքոնյան», «Արմեն Հովհաննիսյան», «Վարազդատ Մանուկյան», «Վարդուհի Մուրադյան», «Արմեն Մանվելյան», «Ոսկե հատիկ», «Տորթեր Մարինայից», «ԷՄ ընդ Կա», «Արմինաշող» և այլ ընկերություններ:

Բնագավառի լավագույն և խոշոր արտադրողը «Գրանդ քենդի» ընկերությունն է, որը վերջին տարիներին ավելացնում է ալրային հրուշակեղենի արտադրության ծավալները և միաժամանակ, առողջ մրցակցություն ապահովելով, շուկայից դուրս է մղում անորակ արտադրանքը: Մրցակցությանը դիմակայելու նպատակով մյուս, այդ թվում վերը նշված արտադրողները, հնարավորինս ուշադրություն են դարձնում արտադրանքի որակին ու տեսականուն:

ԳՐԱՆՂ ԶԵՆՂԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Մեր որակը մեր հպարտությունն է:

Արդեն երկար տարիներ «Գրանղ Զենղի» ապրանքանիշը համարվում է շաքարային և ալյուրային հրուշակեղենի արտադրության ոլորտի առաջատար՝ վերածվելով հայկական ազգային բրենդի: «Գրանղ Զենղի» անունն ասոցացվում է բարձր որակի, բնական հումքի, հիանալի համային հատկանիշների և արտաքին գեղեցիկ տեսքի հետ:

Ընկերության տեսականին գերազանցում է 487-ը: Այսօր այստեղ արտադրվում են սերուցքային, շոկոլադե, մրգային և այլ բնական հավելումներով պաղպաղակներ, քաշային և հատային խմորեղեն, կարամելի և շոկոլադի մեծ տեսականի, նաև վաֆլիներ, ադի ծողիկ և այլն: Հատկապես ամռան ամիսներին «Գրանղ Զենղիի» պաղպաղակներն անփոխարինելի են թե մեծերի, թե փոքրերի համար: «Գրանղ Զենղին» Հարավային Կովկասում կակաո հատիկավոր վերամշակող միակ ձեռնարկությունն է:

«Գրանղ Զենղի» ընկերության հաջողությունները պայմանավորված են պարբերաբար նոր տեխնոլոգիաների ներդրմամբ, հոսքագծերի և սարքավորումների արդիականացմամբ, բարձր որակավորմամբ մասնագետների և համախմբված աշխատակիցների ներգրավմամբ (վերջիններիս թիվն այսօր գերազանցում է 3200-ը):

«Գրանղ Զենղին» սննդամթերք արտադրող խոշորագույն ընկերությունն է, որի արտահանման ծավալները տարեցտարի ավելանում են: Արտադրական գործընթացը մշտապես վերահսկվում է արդիական սարքավորումներով համալրված մանրէաբանական և քիմիական լաբորատորիաներում: Ողջ արտադրատեսականին սերտիֆիկացված է և համապատասխանում է որակի միջազգային ISO 9001 և ISO 22000 ստանդարտներին:

Կաթ-կաթնամթերքի արտադրություն

Այս ոլորտում լավագույն տասնյակում իրացման ծավալներով շարունակում են կայուն տեղ զբաղեցնել հետևյալ ընկերությունները.

- Աշտարակ կաթ,
- Զանախ,
- Թամարա:

Վերջիններիս արտադրանքը կազմում է իրացվող կաթնամթերքի 40-45 տոկոսը:

Սակայն այս ոլորտում ևս կան բացթողումներ: Մասնավորապես՝ արտադրանքի մեջ օգտագործվում են չնախատեսված բաղադրիչներ կամ փոխարինիչներ՝ բուսական յուղեր և այլն, որոնց մասին լավագույն դեպքում մակնշվում է մանր, գրեթե անտեսանելի տառատեսակով, նույնագույն ֆոնի վրա: Նման մակնշում հանդիպում է «Արզնի» ընկերության արտադրած թթվասերին նմանակող, բայց ոչ թթվասեր «Սմետանիչ» արտադրանքի վրա, որի մասին ստույգ տեղեկատվությունը վերծանել հնարավոր է թերևս միայն խոշորացույցի օգնությամբ: Սա, ինչ խոսք, արվում է սպառողին մոլորեցնելու նպատակով:

Օրենքի պահանջների նկատմամբ բացահայտ արհամարհանք կարելի է համարել, օրինակ, Օգանովի փողոցում գործող «Մարինկա» սուպերմարքեթում նկատված դեպքը, երբ «Բուսական յուղերի խառնուրդ» ապրանքատեսակի վրա նշված է «Կարագ բուսական», «Սփրեդ» տեսակի արտադրատեսակի վրա՝ «Կարագ կենդանական» և այլն:

Վերոհիշյալի մասին մեր կողմից տեղյակ է պահվել Սննդի անվտանգության ծառայությանը:

ԱՇՏԱՐԱԿ ԿԱԹ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Աշտարակ կաթ» ընկերությունը կաթնամթերքի արտադրությամբ զբաղվում է ավելի քան 20 տարի և շուկայում հայտնի է ավանդական և յուրահատուկ բաղադրատոմսերով արտադրվող որակյալ ու բազմատեսակ կաթնամթերքով:

Ընկերությունը սպառողին առաջարկում է անարատ կաթ, թթվասեր, մածուն, քամած մածուն, յոգուրտ, կաթնաշոռ, կարագ, հալած պանիր, ջնարակված պանրիկ, կեֆիր, թան, պաղպաղակների և ըմպելի կենդանի յոգուրտների տեսականի, բնական յոգուրտ, հալած պանրի տեսականի, «Մոջո» ըմպելի յոգուրտները, կաթնաշոռային ջնարակված պանրիկներ, «Յոգու-Մոգու» մանկական յոգուրտների շարքը և «Կովիկ» ապրանքանիշով կաթնամթերքի տեսականին, որն ընդգրկում է կաթ, թթվասեր, կաթնաշոռ, ռուսական կեֆիր ու թան: Նաև ընկերությունը վերսկսել է պանրի արտադրության պահանջվող նորմերին համապատասխան՝ Լոռի և Եղեգնաձոր հայկական ավանդական պանիրների արտադրությունը:

«Աշտարակ կաթ» ընկերության արտադրամասերում խիստ կարևորվում է տեխնիկական միջոցների և տեխնոլոգիական պրոցեսների պարբերաբար արդիականացումը:

ՉԱՆԱԽ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանում կաթնամթերքի արտադրության ոլորտում հաստատուն տեղ ունի «Չանախ» ընկերությունը, որի արտադրամասերն աչքի են ընկնում սանիտարահիգիենիկ պայմանների խստագույն պահպանմամբ: Դրանք ապահովված են ցերեկային լուսավորությամբ, չափիչ կշեռքներով, օդափոխիչ ու անվտանգության համակարգերով, հրդեհաշիջման սարքերով, տեղադրված են տեսախցիկներ:

Չանախի տեսականին, որը համա-

պատասխանում է Ստանդարտների ազգային ինստիտուտի սերտիֆիկացման և լաբորատոր փորձաքննության չափանիշներին, առողջարար է ու բազմազան: Այն ներառում է մածուն, կաթնաշոռ, կաթ, թան, թթվասեր, կեֆիր, որը կարգավորում է ստամոքսի աշխատանքը և օգտակար է հատկապես երեխաներին, նաև «Նանե» ապրանքանիշով ացիդոֆիլային մածունը, որի բիֆիդոբակտերիաները, բացառիկ կենսունակության շնորհիվ, կենդանի են մնում ստամոքսի թթվային միջավայրում վերականգնելով աղիների միկրոֆլորան: «Նանե» բարձրացնում է իմունիտետը, նպաստում նյութափոխանակությանը և օրգանիզմի բնականոն մաքրմանը: Մանկական սպառողական շուկային են ուղղված հատկապես «Անուշիկ» ապրանքանիշով մածունն ու թթվասերը: Ընկերության վերջին շրջանի նորություններից են տարբեր յուղայնությամբ կաթնաշոռերն ու հերմետիկ փաթեթավորմամբ կաթը:

Հարկ է նշել նաև ընկերության լաբորատորիայի տեխնիկական հագեցածության մասին, որը հնարավորություն է տալիս ստուգելու արտադրվող կաթնամթերքի յուղայնությունը, խտությունը, սպիտակուցների քանակը, յուղագուրկ չոր նյութերը, ջրի տոկոսը և ջերմաստիճանը:

ԹԱՄԱՐԱ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Թամարա» ընկերությունը, շնորհիվ ավանդական տեխնոլոգիաների կիրառման, տեխնիկական միջոցների և տեխնոլոգիական պրոցեսների արդիականացման, շուկայում ներկայանում է առողջության համար անվտանգ ու որակյալ արտադրանքով: Այս ապրանքանիշով տեսականին համեմ է, միշտ թարմ ու բազմազան:

Գործարանում արտադրվում են շուրջ 90 տեսակ պաղպաղակ, պաղպաղակից տորթեր, հրուշակեղենի 20 տեսակ, 15

անուն կաթնամթերք, 5 տեսակ պանիր, նաև
նորագույն սարքավորումներով ստացվող
չոր կաթ: Հրուշակեղենի արտադրության մեջ
օգտագործվում է տեղում պատրաստված
կարագը: Ընկերության պաղպաղակներն
արտահանվում են ԱՄՆ, Ռուսաստանի Դաշ-
նություն:

«Թամարա» ընկերությունը փաթեթա-
վորման պարագաները և փաթեթավորող
սարքավորումները հիմնականում ներկրում է
Ավստրիայից և Իտալիայից՝ Technogel, Seda,
Chesalpina Food, Cold Car ընկերություններից:
Արտադրության ընթացքում նվազագույնի է
հասցված մարդու և մթերքի շփումը:

Պաղպաղակի արտադրություն

Բնագավառի լավագույն տասնյակում
շարունակում են մնալ հետևյալ ընկե-
րությունները:

- **Գրանդ Զենդի,**
- **Թամարա,**
- **Աշտարակ կաթ:**

Վերջիններս, ունենալով բարձր որակ,
ապահովում են շուկայում իրացվող պաղ-
պաղակի 45-50 տոկոսը:

Այս բնագավառում ևս կան ար-
տադրողներ, որոնք արտադրության մեջ
օգտագործում են բուսական յուղեր, ինչի
մասին կամ չի մակնշվում, կամ մակնշումը
լինում է գրեթե անընթեռնելի: Ավելի հաճախ
չի մակնշվում չոր կաթի մասին: Փոխարենը
նման ապրանքը գովազդվում է որպես թարմ
ու անարատ:

Մսամթերքի արտադրություն

Այս եռամսյակ լավագույն տասնյակում
(ըստ իրացման ծավալների) շարունակում
են կայուն տեղ զբաղեցնել հետևյալ ըն-
կերությունները:

- **ԲԱՐԻ ՍԱՄԱՐԱՑԻ,**
- **ԱԹԵՆԶ,**
- **ԲԵԿՈՆ ՊՐՈԴՈՒԿՏ,**
- **ԱՌԴԵԼԻԿԱՏԵՍ,**
- **ՑԱՐՏԻՑԻՆՈ (Царский продукт**
ապրանքանիշ),
- **ԲԱԲԻԿ 90 («Դի Զի Միթ Ֆուդ»**
ապրանքանիշ),
- **ԼՈՒՄԱ ,**
- **ԳԱԼՍՏՅԱՆՆԵՐ ՀԱՅՐ ԵՎ ՈՐԴԻ («ԳԳԳ»**
ապրանքանիշ):

ԲԱՐԻ ՍԱՄԱՐԱՑԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Բարի Սամարացի» ընկերության
արտադրանքը շուկայում հայտնի է բարձր
որակով, համով և մշտապես թարմացվող
տեսականու բազմազանությամբ: Շնորհիվ
միջազգային չափանիշներին համապա-
տասխանող գերմանական և շվեյցարական
ժամանակակից տեխնոլոգիաների՝ ընկե-
րությունը սպառողին է ներկայացնում
սննդարար երշիկեղենի ավելի քան երկու
հարյուր անուն արտադրատեսականի:

Այս ընկերությունում մեծ տեղ է տրվում
փորձի փոխանակմանը, որի շրջանակում
Գերմանիայից, Շվեյցարիայից, Իտալիայից,
Ավստրիայից և Ռուսաստանից Հայաստան
հրավիրված արհեստավարժ մասնագետներն
իրենց մասնագիտական հմտությունն են
փոխանցում հայ գործընկերներին: Վեր-
ջիններին հնարավորություն է տրվում նաև
գործուղվելու տվյալ երկրների լավագույն
կազմակերպություններ՝ սեմինարների, թրեյ-
նինգների, համաժողովների մասնակցելու և
տեղի մսամթերքի արտադրության նորագույն
տեխնոլոգիաներին ծանոթանալու:

Մսամթերքի արտադրման ոլորտում օգտագործվում են եվրոպական և ամերիկյան գերժամանակակից սարքավորումներ՝ LAS-KA, ALPINA, HENDELMAN, KREMER GREBE, VEMAG և այլն:

ԱԹԵՆՔ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հիմնադրման օրվանից՝ 1993 թ.-ից, «Աթենք» ընկերությունը սպառողին առաջարկում է բնական ու թարմ մսամթերք: Գործարանում ներդրված են եվրոպական ժամանակակից սարքավորումներ ու հոսքագծեր: Գնորդին ավելի մոտ գտնվելու և գնումներն առավել հարմարավետ կազմակերպելու համար պարբերաբար ավելացվում են վաճառքի կետերը, կատարելագործվում մատակարարման համակարգը հայաստանյան և արցախյան շուկայում լուրջ քայլերով գրավելու համար ԱՊՀ և այլ շուկաներ: Առաքման ավտոմեքենաները զինված են մսամթերքի թարմությունը և սանիտարահիգիենիկ պայմանները պահպանող սարքավորումներով: Ապրանքը վաճառակետեր է առաքվում թարմ վիճակում: Վաճառքի պատասխանատուներն ամեն օր ստուգում են վաճառվող ապրանքի թարմությունը:

Այսօր «Աթենքը» շուկայում ներկայանում է ավելի քան 200 ապրանքատեսակով, այդ թվում՝ նրբերշիկներ, սարդեղյակներ, եփած, հում ապխտած, կիսաապխտած երշիկներ, կտրատած տեսականի, կիսապատրաստվածքներ, ուտեստներ և այլն:

ԲԵԿՈՆ ՊՐՈԴՈՒԿՏ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Բեկոն Պրոդուկտ» ընկերությունը մսամթերքի, կիսապատրաստվածքների արտադրությունն իրականացնում է ժամանակակից, միջազգային ստանդարտներին համապատասխան մասնաշենքում՝ համալրված

Schaller ընկերության բարձրորակ հոսքագծերով: Արդեն քսան տարուց ավել «Բեկոն Պրոդուկտին» հաջողվում է պահել հաստատուն որակը, գրավել նոր շուկաներ, ստեղծել մսամթերքի նոր, բարձրակարգ տեսակներ:

Ընկերությունը շարունակ հանդես է գալիս նորարարություններով՝ սպառողին ներկայացնելով բարձրակարգ մսամթերքի տեսականի, որը ներառում է եփած երշիկներ (Բժշկական, Սիրողական, Մոսկովյան, Սինյուզա, Կաթնային, Ստրուկտուրնայա, Եփած երշիկ սևկով Լիոնյան, Եփած երշիկ ձիթապտղով Սիցիլիա, Եփած երշիկ պապրիկայով «Պիկանտնայա» և այլն), նրբերշիկներ (Կաթնային, Վիեննական, Բավարական, Կիկոս և այլն) և սարդեղյակ, որը «Բեկոն Պրոդուկտ» արտադրում է միայն բնական թաղանթով, նրբախորտիկներ (խոզի ապխտած-տապակած կրծքամիս, կարբոնատ, կողեր, բուլդ, բեկոն, Օրեշկա ապխտած-տապակած, ռուլետ եփած, հում ապխտած շափկ, խոզի սուկի, խոզի կրծքամիս, բաստուրմա, խոզի շնիցել և այլն), որոնք պատրաստվում են հատուկ ընտրված սառեցված մսից ինչպես ավանդական, այնպես էլ ընկերության կողմից մշակված և նոր տեխնոլոգիաներին համապատասխան ֆիրմային բաղադրատոմսերով, եփած-ապխտած տավարի ֆիլե, վետչինա, խոզի մսով տեսականի, բաստուրմա, սուլցուխ և այլն, կիսապատրաստվածքներ (տավարի աղացած միս, քյաբաբի աղացած միս, տավարի և հավի կոտլետ, խոզի բարբեքյու), «Ջերքի» նոր տեսականիով (տավարի և հավի՝ Կլասիկ, Չիլի, Կիտրոն, ռեհանով, Նանայով, խոզի՝ Կլասիկ, Չիլի, Կիտրոն, սուկի հում ապխտած)՝ մշակված ամերիկյան և ազգային ավանդական համերի յուրահատուկ ներդաշնակությամբ:

ԱՌԴԵԼԻԿԱՏԵՍ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Մսամթերքի արտադրությամբ զբաղվող «Առդելիկատես» ընկերությունը գործարկվող սարքավորումները, փաթեթավորման պարագաները և հավելանյութերը հիմնականում ներմուծում է իտալական, գերմանական, շվեյցարական ընկերություններից: Արտադրանքն իրացվում է և հանրապետությունում, և դրա սահմաններից դուրս: «Առդելիկատես» ապրանքանիշով տեսականին ներառում է հում, եփած, ապխտած երշիկների մոտ 80, մսային կիսապատրաստվածքների մոտ 30 տեսակ, ինչպես նաև բաստուրմա, սուջուխ:

Ընկերության արտադրամասերն աչքի են ընկնում սանիտարահիգիենիկ պահանջների բավարարմամբ, աշխատակիցները պարտադիր հագնում են աշխատանքային արտահագուստ:

ՑԱՐԻՑԻՆՈ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Царский продукт ապրանքանիշ

«Ցարիցինո» մսամթերքի կոմբինատի աշխատանքը բնութագրելիս՝ վաղուց անցյալ են այն որակումները, որ արտադրանքն իրացման ոլորտ է մտնում համապատասխանության սերտիֆիկատով, իրացումն իրականացվում է միայն համապատասխան սառնարանավտոմեքենաներով, որ կոմբինատ մտնող հումքը տեխնոլոգիական մշակումից առաջ և հետո ենթարկվում է լաբորատոր փորձաքննության և որ տեխնոլոգիական գործընթացի բոլոր փուլերն իրականացվում են ստանդարտացման նորմատիվ փաստաթղթերին, տեխնիկական հրահանգներին ու բաղադրագրերին համապատասխան: Միջազգային չափանիշներով կառուցված արտադրական այս կոմբինատի արտադրամասերում առկա են սանիտարահիգիենիկ գերազանց պայմաններ և լաբորատոր հսկողություն:

«Այժմ խստագույնս կարևորվում են գիտական մոտեցումը տեխնոլոգիական պրոցեսներին, ժամանակակից արտասահմանյան, հիմնականում գերմանական, ավստրիական, ֆիննական տեխնոլոգիաների, վերջին սերնդի սարքավորումների ու հոսքագծերի ներդրումը, առանց որի անընդհատ զարգացող աշխարհի հետ համընթաց քայլել հնարավոր չէ»,- ասում է կոմբինատի տնօրեն Սերյոժա Ապրիկյանը:

Բոլոր ուղղություններով մշտապես կատարվող նորույթների կիրառման շնորհիվ այսօր «Ցարիցինո» մսամթերքի կոմբինատը հանրապետության ամենաառաջավոր ձեռնարկություններից մեկն է, որի Царский продукт ապրանքանիշով արտադրանքն ունի մշտական ու հավատարիմ սպառող:

«Ցարիցինո» մսամթերքի կոմբինատն իր արտադրանքի բարձր որակով և արտադրության ծավալով հայրենական շուկայում հաստատուն տեղ ունի լավագույն 5 արտադրողների ցանկում:

Մսամթերքի տեսականին բազմազան է, այն ներառում է կիսաապխտած, հում ապխտած, եփած երշիկներ, նրբերշիկներ, սարդելկա, շափկաչկա, վետչինա, բաստուրմա, սուջուխ, ֆիլե, կոդոսկր, պաշինա, շեյկա, խոզաճարպ, մսի տեսականի և այլն:

ԲԱԲԻԿ 90 ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Դի Ձի Միթ Ֆուդ» ապրանքանիշ

«Բաբիկ 90» մսամթերքի կոմբինատն արտադրությունն իրականացնում է եվրոպական ստանդարտներին համապատասխանող գերմանական և շվեյցարական սարքավորումներով՝ խստագույնս պահպանելով սանիտարահիգիենիկ նորմերը: Օգտագործվում են ներմուծված միս և այլ հումք: Գործարանն ունի լաբորատորիա, որտեղ մշտապես ստուգվում են և հումքի, և պատրաստի արտադրանքի որակը:

Կոմբինատում արտադրվում են վետչինա, սարդելկա, նրբերշիկ, սուջուխ, բաստուրմա, ապխտած, եփած, կիսաապխտած, հում ապխտած երշիկների տեսականի, ապխտած մսի տեսականի՝ ֆիլե, բուժենինա, բեկոն, խոզի կողեր, կի-

սապատրաստվածքներ՝ քյաբաբի ֆարշ, սառեցրած քյուֆթա, սառեցրած քյաբաբ, աղացած միս, ապխտած հավ, ջերքի:

ԼՈՒՄԱ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Լումա» ընկերության արտադրական փոքր ծավալները չեն խանգարում, որ նրա արտադրանքը լինի որակով, համեղ և մակնշմամբ բավարարի օրենքով ներկայացվող պահանջները: «Լումայում» արտադրվում են հում, ապխտած, եփած երշիկների տեսականի, նրբերշիկ, սարդելկա, բաստուրմա, սուջուխ և այլն: Ընկերության առաջնային խնդիրը բնակչությանն անվտանգ ու որակյալ արտադրանքով ապահովելն է:

ԳԱԼՍՏՅԱՆՆԵՐ ՀԱՅՐ ԵՎ ՈՐԴԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳԳԳ ապրանքանիշ

Մսամթերք արտադրող «Գալստյաններ Հայր և Որդի» ընկերությունն օգտագործում է տեղական և Բրազիլիայից ներկրված միս: Բնական և արհեստական թաղանթներն ու համեմունքները ևս արտասահմանյան են: Լցնած արտադրանքի եփման, ծխեցման և սառեցման պրոցեսներն իրականացվում

են արտասահմանյան ժամանակակից սարքավորումներով: Այստեղ պահպանվում և վերահսկվում են փաթեթավորմանն ու մակնշմանը վերաբերող Ազգային ստանդարտների պահանջները: Մակնշումը հայերեն է, պարունակում է մթերքի անվանումը, ընկերության ապրանքային նշանը, գտաքաշը, ջերմային վիճակը, բաղադրությունը, սննդային և էներգետիկ արժեքը, սննդային հավելումները, այդ թվում՝ բուրավետիչները, պիտանիության ժամկետը, պահման պայմանները և այլն:

Արտադրությունն իրականացվում է սանիտարական նորմերին համապատասպան պայմաններում:

Ընկերության տեսականին ներառում է մոտ 30 արտադրատեսակ, այդ թվում՝ եփած և ապխտած երշիկներ, նրբերշիկներ, սարդելկա, բաստուրմա, սուջուխ, եփած և ապխտած վետչինա, ապխտած ֆիլե և այլն:

Թռչնամսի և ձվի ոլորտ

Այս ոլորտում իրացման բնագավառում առաջմ ոչ մի ընկերություն ընդգրկված չէ լավագույն տասնյակում: Ասոցիացիան խնդիր ունի ճշտելու նրանց կողմից օգտագործվող թռչնակերի որակը, հավելանյութերի և հակաբիոտիկների առկայությունը և այլն:

Հյուրերի և ըմպելիքների արտադրություն

Բնագավառի լավագույն տասնյակում տեղական ոչ մի արտադրող ընդգրկված չէ: Ասոցիացիայի կողմից ուսումնասիրվում են հյուրերի արտադրության ժամանակ օգտագործվող հավելանյութերի, փոխարինիչների և կայունացուցիչների մասին տվյալները, փորձ է արվում վերացնելու ոչ ստույգ ու թերի մակնշումը:

Ոգեկից խմիչքների արտադրություն

Տարիներ շարունակ լավագույն տասնյակում շարունակում են կայուն տեղ զբաղեցնել երկու արտադրող՝ «Շամպայն գինիների գործարանը» և «Պռոշյանի կոնյակի գործարանը»:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՇԱՄՊԱՅՆ ԳԻՆԻՆԵՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Այսօր Երևանի շամպայն գինիների գործարանն ալկոհոլային խմիչքների արտադրության առաջատարներից մեկն է Հայաստանում: Այն ունի միջազգային չափանիշներին համապատասխան արտադրության տեխնոլոգիա, որակի հսկման լաբորատորիա, սանիտարահիգիենիկ պահանջները բավարարող արտադրամասեր և բարձրակարգ մասնագետներ: Արտադրանքն ամբողջովին սերտիֆիկացված է և համապատասխանում է ստանդարտներին:

Երևանի շամպայն գինիների գործարանն Անդրկովկասում միակն է, որտեղ արտադրվում է ֆրանսիական դասական մեթոդով կոլեկցիոն շամպայն, որն աչքի է ընկնում գերազանց որակով և վիտամինների ու ամինաթթուների բարձր պարունակությամբ:

Միջազգային ցուցահանդեսներում գործարանը բազմիցս արժանացել է ոսկե, արծաթե և բրոնզե մեդալների:

Այսօր գործարանում արտադրվում են.

- շամպայն (Հայկական շամպայն չոր, Հայկական շամպայն կիսաչոր, Հայկական շամպայն կիսաքաղցր, Կարմիր խաղուն գինի «Տիգրան Մեծ», Հայկական շամպայն կոլեկցիոն Բրյուտ), Հայկական շամպայն Կոլեկցիոն կիսաչոր),
- խաղողի գինիներ (Ֆրանս, Վալք Արենի, Նվարդ, Հարսանեկան, Հողի արյուն, Հայկ Նահապետ (Կարմիր կիսաքաղցր

և Սպիտակ կիսաչոր), Վերածնունդ, Սպիտակ քիշմիշ կիսաքաղցր, Սև քիշմիշ կիսաքաղցր),

- մրգա-պտղային սեղանի կիսաքաղցր գինիներ (Նռան գինի, Մոշի գինի, Բալի գինի, Ագնավամորու գինի, Ելակի գինի, Սև հաղարջ, Միկադո (Սալորի կիսաքաղցր գինի),
- կոնյակներ օրդինար և տեսակավոր (Ֆրանս 3, 5, 7, 10, 15 տարիների հնության, Մենուա 3 տարեկան, Տրդատ 5 տարեկան, Гордость Армении 3, 5, 7, 10 տարիների հնացմամբ, Նարե 6, 10, 15 տարիների հնացմամբ:

ՊՐՈՇՅԱՆԻ ԿՈՆՅԱԿԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

«Պռոշյանի կոնյակի գործարանը», մշտապես լավագույնս պահպանելով գինեգործության ու կոնյակագործության ավանդույթները և զինվելով բարձր տեխնոլոգիական սարքավորումներով՝ փորձառու մասնագետների համառ աշխատանքի արդյունքում շուկայում ներկայանում է բարձրորակ, ներկայանալի ապրանքային տեսքով ու հրաշալի համային հատկանիշներով արտադրանքով:

Գործարանի տեսականին ընդգրկում է.

- Արարատյան դաշտի խաղողի լավագույն տեսակներից պատրաստված 3-30 տարվա հնության կոնյակներ (Մանե, Պապ թագավոր, Շիրազ, Չարենց, Արծրունի, Արփինե, Վարդան Մամիկոնյան, Արմենուհի, Խենթ և այլն),
- լիկյորներ ու նորագույն տեխնոլոգիաներով արտադրված լավագույն մրգային՝ նռան, սալորի, սև հաղարջի, բալի, ծիրանի, սերկևիլի, մոշի գինիներ:

Ընկերության արտադրանքն իրացվում է Հայաստանում, Ռուսաստանում, Ուկրաինայում, Բելառուսում, Վրաստանում, Գերմանիայում, ԱՄՆ-ում, Հունաստանում, Լեհաստանում և այլուր:

ՍԱՆՖՈՐԴ ընկերությունը ստեղծվել է 2009 թ.: Նա առաջատար տեղ է զբաղեցնում սփրեդ և յուղ արտադրող հայաստանյան ընկերությունների շարքում:

Ընկերության սփրեդներն արտադրվում են բուսական յուղի և բուսական ճարպերի հիման վրա, ունեն հավասարակշռված կազմ և հարմար են բուտերբրոդներ պատրաստելու, թխելու, տապակելու, շիլաներին ու ճաշատեսակներին ավելացնելու համար:

Այս սփրեդները հարուստ են չհագեցած ճարպաթթուներով, որոնք մարդուն անհրաժեշտ են սրտի առողջության, նորմալ աճի, վիտամինների ու սնուցող նյութերի ակտիվ յուրացման համար: Սփրեդները մշակելիս ճարպաթթուների կազմը դրանցում համարյա թե չի փոփոխվում, այդ պատճառով սփրեդներում դրանց տրանսիզոմերները համարյա բացակայում են:

ՍԱՆՖՈՐԴ ընկերությունը շուկայում հայտնի է ԻՄՊԵՐԻԱ ՎԿՈՒՍԱ, ՅԱՐՍԿԻՅ, ՄԱՍԵԼԿՈ, ՍՈՆՅԱՉՆԱ ԴՈԼԻՆԱ ապրանքանիշերով:

Այս բոլոր սփրեդները պատրաստվում են առանց կենդանական ճարպերի, չեն պարունակում խոլեսթերին: Արտադրության ժամանակակից տեխնոլոգիայի շնորհիվ դրանցում պահպանվում են բուսական յուղերի օգտակար հատկությունները: Սփրեդները հարստացած են վիտամիններով:

Նշենք, որ ՍԱՆՖՈՐԴ ընկերությունը սպրեդները շուկա բաց թողնելուց առաջ սպառողների շրջանում անցկացրել է համոզմունք, ինչի շնորհիվ կարողացել է բավարարել սպառողների պահանջները և ցանկություններն այդ ապրանքատեսակն ու վերաբերյալ:

Ասոցիացիան, հանրային սննդի ոլորտն ուսումնասիրելիս, առաջնորդվում է «Առևտրի և ծառայությունների մասին» և «Սպառողների իրավունքների պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքներից բխող պահանջներով: Այս ընթացքում ճշտվում են.

- ընդհանուր սանիտարական վիճակը,
- աշխատակիցների բուժզննման ժամանակին իրականացումը,
- արտադրող, սպասարկող անձնակազմի (խոհարար, բարմեն, մատուցող) համապատասխանությունն իրենց ներկայացվող պահանջներին,
- ձեռք բերվող մթերքներին ուղեկցող փաստաթղթերը,
- անհրաժեշտ առևտրա-տեխնոլոգիական սարքավորումների առկայությունը,
- օբյեկտի համապատասխանությունը ՇԶԿ գործող նորմերին:

Աշխատանքի ընթացքում թերացումներով աչքի են ընկնում հետևյալ ընկերությունները՝ ԱԶ Գոհար Թորոյան «խորտկարանը», «Հակոբ-Տ» ընկերության սրճարանը, «Աննա ՄՊԸ» խորտկարանը, «Կրիստալ» բար-կարաոկեն, Բաշ Ապարան ընկերության «Ապարան» բուֆետը, «Բալենի Ա.Կ.» խոհարարական խանութը, ԱԶ Էդուարդ Ղազարյան «խորտկարանը», «3-րդ մաս», «Նոր թոնրատուն» և «Հացատուն» խորտկարանները, Մալաթիա շուկայի տարածքում գործող N16 ԱԶ Նազիկ Դանիելյան, N23 ԱԶ Աննա Հովհաննիսյան, N26 ԱԶ Լուսինե Մաթևոսյան, N39 ԱԶ Սվետլանա Մեջլումյան, N41 ԱԶ Գայանե Դարբինյան բուֆետները: Երբեմն շատ օբյեկտներ, հակասելով ընդունված նորմերին, իբրև հանրային սննդի կետ, օգտագործում են սեփական տան բնակելի տարածքի մի հատվածը:

Բացթողումներ են գրանցվում նաև շքեղ արտաքին ու կահավորանք ունեցող ռեստորաններում «Գիզա», «Չովունի», «Միրաժ», «Եվրոպա»:

Մեր կողմից պարբերաբար նշվում են հատկապես այն ընկերությունները, որոնց աշխատանքում հերթական ստուգայցերի ժամանակ ոչ մի փոփոխություն չի նկատվում:

ՎԻՎԱՍԵԼ-ՄՏՍ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի հեռահաղորդակցության առաջատար օպերատորը գործունեություն իրականացնում է՝ կառուցելով հարգանքի, էթիկայի, նվիրումի, պատասխանատվության և վստահության վրա հիմնված սոցիալական և գործնական փոխհարաբերություններ, ապահովելով աշխատատեղեր, մասնագիտական կատարելագործման և անհատական պատասխանատվությանը նպաստող միջավայր և որակյալ ծառայություններ:

ԷՅ-Ի-ՋԻ ՍԵՐՎԻՍ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Էյ-ի-Ջի Սերվիս» ընկերության աշխատանքն ուղղված է գազասարքերի անվտանգ շահագործման ապահովմանը, գազասպառման կենցաղային համակարգերի որակյալ և ժամանակին սպասարկմանը: Ընկերությունը գործունեություն է ծավալում ՀՀ ողջ տարածքում՝ սպասարկելով և առանձին բաժանորդների, և կազմակերպությունների ու ձեռնարկությունների:

Գործում է «Էյ-ի-Ջի Սերվիս» ընկերության կայքը՝ www.aegservice.am: (Մանրամասն՝ էջ 16):

ՍԵԼԵՆԱ ՍԵՐՎԻՍ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Սելենա Սերվիս» ընկերությունն առաջնորդվում է գերմանական Der Blaue Engel և եվրոպական Ecolabel սերտիֆիկատների սկզբունքներով, գերժամանակակից լավագույն տեխնոլոգիաների շնորհիվ՝ իրականացնում է անթերի մաքրման աշխատանքներ, լվացքի ծառայություն, չոր/խոնավ մաքրում անհատական հագուստների համար՝ առաջարկելով ընդհանուր, ստանդարտ և պրեմիում կարգի ծառայություններ:

Ընկերությունը հյուրանոցներին, ռեստորաններին և հիվանդանոցներին տրամադրում է սպիտակեղենի ու համագեստի վարձույթ: Նրա մշտական պատվիրատուների ցանկում են Հայաստանի ամենահեղինակավոր և բարձրակարգ հյուրանոցներն ու ռեստորանները, այդ թվում՝ Մարիոթթը, Թուֆեսկյանը, Վիլլա դե Լենդան, Եվրոպան, Սալոնը, Շարլը, Լա Պիացցան, Աի Լեոնին և շատ ուրիշներ:

ՎԵՐԴԵ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Վերդե» մաքրման սրահը կատարում է քիմիական և բնական մաքրում: Սրահում նորագույն տեխնոլոգիաներով և շրջակա միջավայրը չաղտոտող, անվնաս նյութերով իրականացվում են.

- մանկական և մեծերի հագուստի, սպիտակեղենի և ներքնաշորերի լվացում, օսլայում, արդուկում,
- լաքաների մաքրում,
- հարսանյաց և երեկոյան զգեստների, վարագույրների մաքրում,
- կաշվի, թավշակաշվի, մորթե իրերի մաքրում և ներկում,
- գորգերի լվացում:

Հագուստը պատվիրատուին վերադարձվում է նախընտրած տարբերակով՝

ծալած կամ հատուկ կախիչներով: Սրահի պաշտոնական կայքում (www.verde.am) ներկայացված են բոլոր ծառայությունների գնացուցակը և մանրամասն նկարագրումը:

ՎԻ-ԷԼ-ՎԻ ՍԵՆՐԻ ԷԼԵԿՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԻԿԱՅԻ ԽԱՆՈՒԹՆԵՐԻ ՑԱՆՑ

«Վի-Էլ-Վի Սենրի» Էլեկտրատեխնիկայի խանութների ցանցը հաստատուն դիրք է զբաղեցնում կենցաղային, խոհանոցային և համակարգչային տեխնիկայի ներկրմամբ և մանրածախսման ծառայության մատչելի ընկերությունների շարքում: Նա աշխարհում ինովացիոն համակարգեր ստեղծող առաջատար HISENSE, ինչպես նաև SIMFER և չինական հայտնի VIKASS ընկերությունների պաշտոնական և էքսկլյուզիվ ներկայացուցիչն է Հայաստանում, SONY, PHILIPS, DELONGHI GROUP ընկերությունների պաշ-

տոնական ներկայացուցիչն ու SAMSUNG և LG ընկերությունների պաշտոնական գործընկերը:

Ցանցի սրահներում վաճառվում են HISENSE, SONY, SAMSUNG, LG, PHILIPS, VIKASS, PANASONIC, BOSCH, SIEMENS, SHARP, ZANUSSI, ELECTROLUX, SIMFER, , BOMPANI, SUPER GENERAL, INDESIT, CANON, NIKON, TEFAL, TOSHIBA, HITACHI, BRAUN, DELONGHI GROUP բրենդների էլեկտրատեխնիկա և բարձրակարգ սպասքի տեսականի:

«Վի-Էլ-Վի Սենրի» համագործակցում է Հայաստանի գրեթե բոլոր առաջատար բանկերի հետ, ինչի շնորհիվ ապառիկ գնումները ձևակերպվում են հենց խանութ-սրահներում հաշված թուղթերի ընթացքում:

ԷԼԲԱՏ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայ-գերմանական «Էլբատ» ընկերության գործարանում թողարկվում են կապարաթթվային կուտակչային մարտկոցներ գրեթե բոլոր տիպի ավտոմեքենաների համար: Ձեռնարկությունում գործում են ծովման, մածուկապատրաստման և մածուկապատման, էլեկտրոլիտի պատրաստման, ձևավորման և հավաքման, օդի ու ջրի զտման և մշակման արտադրամասեր՝ հագեցած նորագույն տեխնոլոգիաներով: Որակի վերահսկման նպատակով գործում են ժամանակակից սարքավորումներով հագեցած քիմիական և էլեկտրամեխանիկական լաբորատորիաներ, որտեղ իրականացվում են համապատասխան փորձարկումներ:

Ընկերությունն ապահովում է մարտկոցների երաշխիքային և ետերաշխիքային սպասարկում:

ՆԵՐԿՐՈՒՄ ԱՊՐԱՆՔԸ ՀԱՅԵՐԵՆ ՄԱԿՆՇԵԼՈՒ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ

1. Երբ ներկրումն իրականացվում է անմիջապես արտադրողից, արտադրանքը, պայմանագրի համաձայն, այլ լեզուներին զուգահեռ պարունակում է նաև հայերեն մակնշում:
2. Երբ ներկրումն իրականացվում է երրորդ կողմից, հայերեն մակնշում չի պարունակում: Այս դեպքում ներկրողը պարտավոր է մակնշումն ամբողջությամբ թարգմանել և հնարավորինս ընթեռնելի տառաչափով տեղադրել ապրանքի փաթեթավորման վրա՝ որևէ ազատ ու տեսանելի հատվածում:

Այս գործընթացը սովորաբար կատարվում է խախտումներով, հաճախ մակնշումը թարգմանվում է ոչ ամբողջությամբ, երբեմն գրվում է շատ մանր տառերով և փակցվում այլ կարևոր տեղեկատվության, օրինակ՝ պահպանման ժամկետի վրա:

Սպառող Ն. Գ.-ի կողմից մեզ է տրամադրվել «Երևան Սիթի» սուպերմարքեթից ձեռք բերված բրազիլական հավի 1 կգ կշռող ենթամթերքի փաթեթավորում, որը չի պարունակում հայերեն ոչ մի տեղեկատվություն:

ՀՀ բնակչության՝ ծխախոտի օգտագործման, ծխելու դեմ պայքարի և հակածխախոտային արշավների վերաբերյալ դիրքորոշումների և պատկերացումների ուսումնասիրություն

Սերունդների առողջությունը ծխախոտի օգտագործման և ծխախոտի ծխի ազդեցության քայքայիչ հետևանքներից պաշտպանելու համար Հայաստանը 2004 թվականի հոկտեմբերի 12-ին միացել է Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության «Ծխախոտի դեմ պայքարի մասին» շրջանակային կոնվենցիային, իսկ հոկտեմբերի 12-ը, ըստ ՀՀ կառավարության որոշման, ընդունվել է որպես Ծխախոտի դեմ պայքարի ազգային օր:

Հայաստանում տարվող հակածխախոտային քաղաքականության վերաբերյալ բնակչության դիրքորոշումների և պատկերացումների գնահատման համար իրականացվել է հանրային կարծիքի լայնածավալ ուսումնասիրություն: Հարցման արդյունքները բացահայտել են հասարակության կողմից մատնանշված համակարգի նկատելի բացթողումները, ինչպես նաև հասարակության ակնկալիքները:

Ամփոփելով ազգաբնակչության շրջանում իրականացված հետազոտության արդ-

յունքները՝ նշենք հետևյալ հիմնական բացահայտումները.

- ընդհանուր առմամբ ծխախոտի օգտագործման փորձ ունեցել է հարցվածների 35,2 %-ը, որոնց 4,9 %-ը հիմնականում վերջին 5 տարիների ընթացքում հրաժարվել է ծխելուց,
- ծխախոտային արտադրանքի միջին վիճակագրական սպառողները երևանում 30-49 տարեկան բարձրագույն կրթությամբ արական սեռի ներկայացուցիչներն են, որոնց ընտանիքի միջին ամսական եկամուտը տատանվում է 300.000-400.000 ՀՀ դրամի սահմաններում. վերջիններս ունեն հիմնական աշխատանք մասնավոր ոլորտը ներկայացնող ընկերություններում,
- ծխող քաղաքացիներն օրվա ընթացքում ծխում են մեկ տուփ և ավելի (45,9 %)՝ չնայած այն հանգամանքին, որ նրանց 68 %-ը ծխելը համարում է միանշանակ վնասակար երևույթ,
- երիտասարդների շրջանում ծխելու տարածվածության վրա ակնհայտ է շրջապատի ազդեցությունը՝ մեծերի ծխելը (38,7 %), հասակակիցների կողմից ճնշումները (35,7 %),
- ծխախոտի գնի աճի դեպքում ծխող հարցվածների միայն 22,1 %-ը կկայացնի ծխելուց հրաժարվելու որոշում, մարզերի բնակիչները կսկսեն ավելի քիչ ծխել, իսկ երևանի բնակիչներն իրենց պատասխաններում ամենաշատը հիշատակել են նախկինի պես ծխելու սովորության պահպանումը,
- երկրում իրականացվող հակածխախոտային քարոզարշավի վերաբերյալ տե-

ղեկացվածության մակարդակը կազմում է 51,2 % . տեղեկացվածների կեսից ավելին (54,3 %) չծխող է և դրական վերաբերմունք ունի հակածխախոտային քարոզարշավի վերաբերյալ.

- չնայած հանրության կողմից ծխելու արգելքը դրական է ընդունվում, այնուամենայնիվ ծխախոտի տուժի վրա առողջությունը վնասելու վերաբերյալ նախազգուշացումներին ծխող հարցվածներն ավելի շատ են բացասական վերաբերվում, քան մյուսները. ծխողների համար կարևոր նշանակություն ունեն ծխախոտային արտադրանքի գովազդի, հովանավորչության կամ վաճառքի խթանման միջոցառումները (63,6 %):

Աշխատանքով ապահովված հարցվածների 80,2 %-ը փաստել է աշխատավայրում ծխելու համար նախատեսված սենյակների/տարածքների բացակայության մասին, ինչից մեծապես տուժում են ինչպես ծխող, այնպես էլ չծխող քաղաքացիները:

Այսպիսով, հանրային իրազեկման աշխատանքներն առավել արդյունավետ կազմակերպելու նպատակով առաջարկվում է հետևյալը.

- իրականացվող հակածխախոտային քարոզարշավի վերաբերյալ հանրության դիրքորոշումը, ինչպես նաև հասարակական վայրերում ծխելու արգելքի նկատմամբ տրամադրվածությունը մեծամասնության մոտ դրական է, իսկ ծխելու վնասակարության փաստը գիտակցված է բոլորի՝ ծխողների, չծխողների և ծխելուց հրաժարվածների կողմից, ուստի նպատակահարմար է հակածխախոտային գանգվածային միջոցառումներն իրականացնել՝ ներառելով

հանրապետության բոլոր քաղաքային և գյուղական համայնքները,

- ծխախոտի ակտիվ օգտագործումը հիմնականում տարածված է 30-ից բարձր տարիքային խմբում, հետևաբար նպատակահարմար է այդ և դրանից փոքր տարիքային խմբերի շրջանում հատուկ թիրախավորված միջոցառումների շարք նախատեսել,
- քանի որ երիտասարդների շրջանում ծխախոտի օգտագործման տարածվածության վրա մեծ դեր է խաղում շրջապատի ազդեցության գործոնը, նպատակահարմար է հակածխախոտային քարոզարշավի ընթացքում, որպես գլխավոր հաղորդագրություն, շեշտել անձնական առողջության մասին սեփական պատասխանատվության հանգամանքը:

«ԷՅ-Ի-ՋԻ Սերվիս» ՍՊԸ

Մեր աշխատանքը ձեր անվտանգության երաշխիքն է

Ձայնաազդանշանային անվտանգության համակարգի կիրառումը գազասպառման ոլորտում

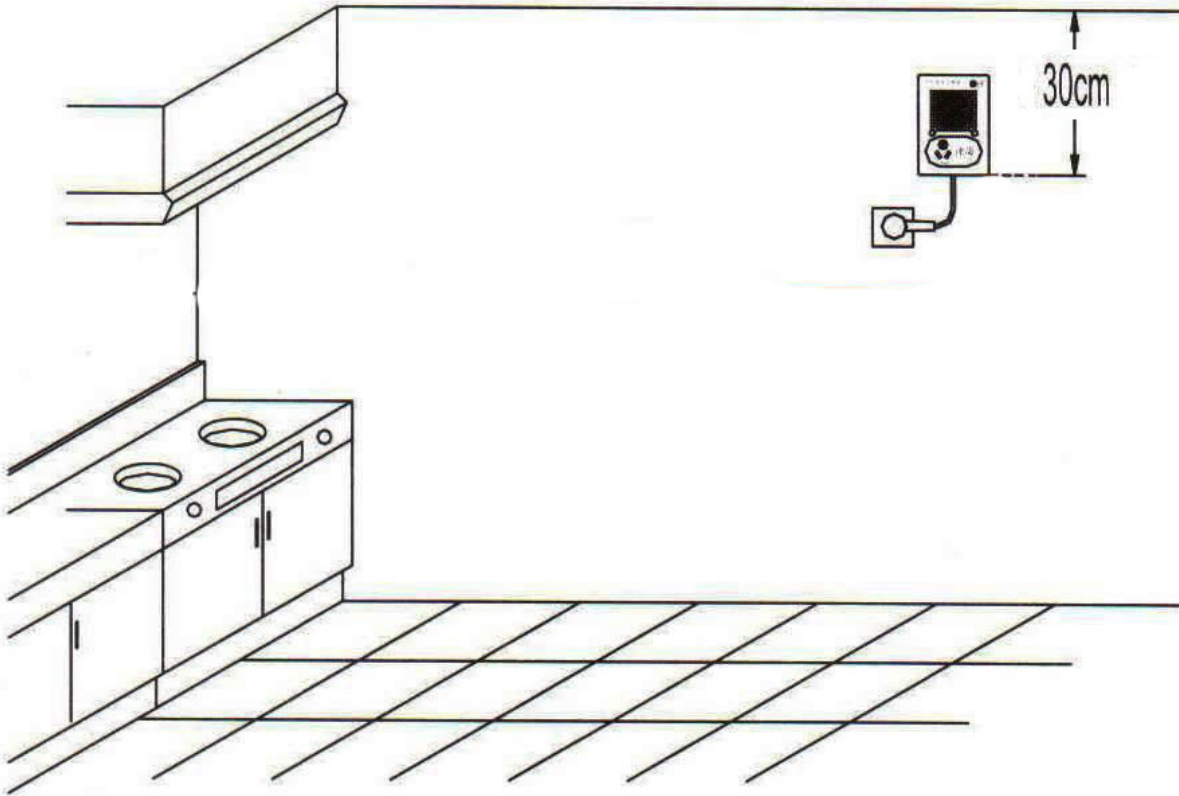
Հայաստանի Հանրապետությունում վերջին 10 տարիների ընթացքում ներտնային գազասպառման համակարգերի տեխնիկական սպասարկման մասնագիտացած ծառայություններն իրականացվում են «ԷՅ-Ի-ՋԻ Սերվիս» ՍՊԸ-ի կողմից, որն այս ոլորտում զգալի առաջընթաց ունի: Ընկերությունը գազասպառման համակարգերի տեխնիկական սպասարկում իրականացնում է գազասպառում ունեցող ավելի քան 687 հազար բնակիչ-բաժանորդների բնակարաններում և 5000-ից ավելի բաժանորդ - կազմակերպություններում: Կենցաղային գազասպառման համակարգերի անվտանգ շահագործումն ապահովելու նպատակով բոլոր բաժանորդների մոտ տեղադրված են այրվող գազերի Ձայնաազդանշանային անվտանգության համակարգեր (ՁԱՀ):

Ձայնաազդանշանային անվտանգության համակարգը բաղկացած է երկու հիմնական տարրից՝ ձայնաազդանշանային սարքից և էլեկտրամագնիսական անջատիչ կափույրից:

1. Ձայնաազդանշանային սարքը (ազդանշանիչը)՝ համալրված կափույրով, հանդիսանում է բնակարանների, առանձնատների և գազասպառում ունեցող այլ օբյեկտների անվտանգության համակարգը: Ազդանշանիչը նախատեսված է օդում մեթանի (CH₄) և շմոլ գազի (CO) քանակի, ինչպես նաև միջավայրի ջերմաստիճանի մշտական հսկման և չափման համար: Օդում գազերի քանակի և ջերմաստիճանի սահմանային արժեքների գերազանցման դեպքում միանում են ազդանշանիչի ձայնային և լուսային ազդանշանները, և արձակվում է իմպուլս, որը գործարկում է կափույրը: Կենցաղային գազասպառում ունեցող տարածքներում ազդանշանիչը շահագործման համար տեղադրվում է գազի կուտակման ամենահավանական տեղում, պատի վրա՝ առաստաղից 30 սմ ցածր: Ազդանշանիչի էլեկտրական սնուցումը կատարվում է փոփոխական հոսանք կրող 220 Վ լարումով անհատական վարդակից: Ազդանշանիչի կողմից էլեկտրական էներգիայի սպառման հզորությունը 1 վտ է, իսկ միացման տևողությունն անջատումից հետո կազմում է ոչ ավելի, քան 120 վրկ.:

2. Էլեկտրամագնիսական անջատիչ կափույրը ծառայում է վթարային իրավիճակներում (գազի արտահոսք, շմոլ գազի կուտակում, հրդեհ և այլն) սպառողի գազի մատակարարումը դադարեցնելու համար: Այն միացվում է ազդանշանային սարքին, որից ստանալով միջավայրում բնական գազի կամ շմոլ գազի պարունակությունները սահմանված արժեքների, ինչպես նաև ջերմաստիճանը 70° C գերազանցելու վերաբերյալ հաստատուն հոսանքի իմպուլս, փակում է գազի հոսքը: Կափույրից գազի հետագա հոսքի բացումն իրականացվում է ձեռքով՝ թողարկիչ կարմիր կոճակը դեպի վեր ձգելու ճանապարհով: Կափույրը կարող է գտնվել հետևյալ աշխատանքային ռեժիմներում՝ փակ և բաց: Բաց դիրքում գտնվող կափույրը փակվում է՝ 9-12 Վ հաստատուն հոսանքի իմպուլս իրեն հաղորդելու դեպքում կամ ձեռքով բացելով կափույրի պահպանիչ կափարիչը և սեղմելով

կարմիր կոճակը: Փակ վիճակում գտնվող կափույրը կարող է բացվել միայն ձեռքով՝ կարմիր կոճակը ձեռքով դեպի վեր ձգելու (ետ քաշելու) ճանապարհով: Անջատիչ կափույրը տեղադրվում է հաշվիչից հետո:

Աշխատանքային ռեժիմի տեխնիկական նկարագիրը

1. **Այրվող գազերի հսկման ռեժիմ** - Կանաչ լուսադիոդը վառվում է մշտապես, ծայնային ազդանշանը բացակայում է:
2. **Տազնապի ազդանշանի ռեժիմ՝ գազագոյացման ազդանշան** - Գազի քանակի թույլատրելի սահմանի գերազանցման դեպքում նախ կարմիր լուսադիոդը դանդաղ է թարթում, ինչը ցույց է տալիս ազդանշանիչի անցումը նախազգուշացման ռեժիմի: Եթե գազի քանակը միջավայրում աճում է, ապա 6 վրկ. հետո կարմիր լուսադիոդը սկսում է թարթել ավելի արագ և արձակում է տազնապի ընդհատվող ազդանշան: Միջավայրում շուր գազի առկայության թույլատրելի սահմանը գերազանցելու դեպքում կարմիր լուսադիոդը թարթում է ավելի արագ: Եթե գազի արտահոսքի տևողությունը գերազանցում է 10 վայրկյանը, ազդանշանիչն արձակում է համապատասխան իմպուլս կափույրի գործարկման համար:
3. **Ջերմաստիճանային ազդանշանի ռեժիմ** -

Միջավայրի ջերմաստիճանը 70°C գերազանցելու դեպքում վառվում է կարմիր լուսադիոդը, և լսվում է ընդհատուն ազդանշան: Ջերմաստիճանի նվազման դեպքում ազդանշանիչն ավտոմատ կերպով վերադառնում է աշխատանքային վերահսկման ռեժիմ: Եթե ջերմաստիճանի ազդեցությունը տևում է 10 վայրկյանից ավել, գործարկվում է կափույրը՝ դադարեցնելով գազի մատակարարումը:

4. **Անսարքության ռեժիմ**-Ազդանշանիչի անսարքության դեպքում սկսում է թարթել ազդանշանիչի նարնջագույն լուսադիոդը և, եթե անսարքությունը 10 վայրկյանից հետո չի վերացվում, միանում է անընդհատ ծայնային ազդանշանը, իսկ նարնջագույն լուսադիոդը վառվում է առանց թարթելու:
5. **Ինքնաստուգում** - Test կոճակի սեղմամբ հերթականությամբ վառվում են կար-

միր, կանաչ և նարնջագույն լուսադիողները, ազդանշանիչը տալիս է տազնապի ազդանշան, և կափույրը ստանալով իմպուլս գործարկվում է: Ինքնաստուգումից հետո անհրաժեշտ է վերականգնել անջատիչ կափույրի սկզբնական (աշխատանքային) վիճակը, ինչի համար պետք է հանել կափարիչը և կարմիր կոճակը բարձրացնել մինչև վերջ:

Ձայնաազդանշանային անվտանգության համակարգի անխափան աշխատանքին ներկայացվող պահանջները

Չի կարելի ազդանշանիչը էլեկտրական ցանցից ինքնակամ անջատել: Հարկավոր է սարքի համար ապահովել կայուն և անընդհատ էլեկտրասնուցում: Չի թույլատրվում նաև սարքի էլեկտրասնուցումը հաճախակի միացնել և անջատել:

Ազդանշանիչը և անջատիչ կափույրը հարկավոր է պահել մաքուր վիճակում: Խորհուրդ չի տրվում ազդանշանիչի իրանը մաքրել քիմիական նյութերով, այն հարկավոր է թեթևակի սրբել խոնավ լաթով: Ցնդող նյութերը, օրինակ՝ սպիրտը, կարող են առաջացնել կեղծ տազնապ և հանդիսանալ գազամատակարարման դադարեցման պատճառ: Այդպիսի դեպքերում խորհուրդ է տրվում անմիջապես օդափոխել շենքը (շինությունը), բացել անջատիչ կափույրը և վերականգնել ազդանշանիչի վերահսկման աշխատանքային վիճակը:

Անհրաժեշտ է ապահովել ազդանշանիչի անխափան էլեկտրասնուցումը 220Վ ցանցից, քանի որ հակառակ դեպքում ազդանշանիչը ժամանակից շուտ շարքից դուրս կգա:

Արգելվում է ազդանշանիչն անմիջականորեն լվանալ ջրով, քանի որ կարող է վնասվել սարքի ներքին շղթան:

Չի կարելի այլ առարկաներ դնել, կախել կամ սոսնձել ազդանշանիչի վրա, քանի որ դրանք կարող են ազդել գազերի հսկման և չափման արդյունավետության վրա:

Վթարային թողարկման դեպքում պետք է անհապաղ օդափոխել շենքը, չմիացնել և չանջատել էլեկտրասարքավորումները և այլ շենքից զանգահարել գազի վթարային շուրջօրյա ծառայություն՝ 1-04 հեռախոսահամարով:

Կափույրի մեխանիզմը չվնասելու համար արգելվում է այն բացել՝ կոճակի վրա մեծ ուժ գործադրելով:

Ազդանշանիչի անսարքության դեպքում (վառվում է նարնջագույն լույսը) պետք է զանգահարել գազի վթարային շուրջօրյա ծառայություն՝ 1-04 հեռախոսահամարով:

ՀԱՐԳԵԼԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐ

- պահպանել կենցաղում բնական գազից օգտվելու անվտանգության կանոնները,
- առանց հսկողության մի՛ թողեք աշխատող գազասարքերը,
- օգտագործել բացառապես գործարանային արտադրության գազասարքավորումներ,
- օդափոխության նպատակով նախատեսված ուղիները մի՛ օգտագործեք որպես ծխատարներ,
- ներտնային գազասպառման համակարգում փոփոխություններ կատարելու համար դիմե՛ք մասնագետներին,
- գազօգտագործող սարքավորումների տեղադրման, փոխարինման կամ նորոգման համար դիմե՛ք սպասարկող ծառայությանը:

Գազասարքից օգտվելուց առաջ համոզվեք, որ.

- գազի արտահոսք չկա,
- օդի ներհոսքի համար դռան ներքևի մասում նախատեսված բացվածքը բաց է, բոլոր փականները փակ են:

Չի թույլատրվում.

- գազասարքերի ինքնակամ նորոգումը և տեղափոխումը,
- գազօջախների օգտագործումը ջեռուցման և լվացք չորացնելու նպատակով:

Արգելվում է օգտվել գազասարքերից, եթե.

- գազասարքն անսարք է կամ գազն այրվում է անկայուն կամ դեղնակարմրագույն մրոտ բոցով,
- չի աշխատում գազասարքի անվտանգության ինքնաշխատ համակարգը,
- ծխահեռացումն իրականացված է ծալքավոր նրբաթիթեղյա խողովակների միջոցով,
- ծխատարի կամ օդատարի քարշն անբավարար է:

Խորհուրդ չի տրվում.

- օգտվել բաց այրման խցով ջրատաքացուցիչներից և ջեռուցման սարքերից՝ թանձր մառախուղի և տարվա առավել շոգ եղանակների ժամանակ:

Անհրաժեշտ է.

- ծխատար ուղու քարշի բացակայության դեպքում դիմել մատակարարին կամ սպասարկող ծառայությունը,
- գազօջախների կամ բաց այրման խցով գազասարքերի երկարատև օգտագործման ընթացքում հաճախակի օդափոխել շինությունը,
- ծխահեռացման թիթեյա խողովակները հավաքակցել՝ մեկը մյուսի մեջ մտնելով դրանց տրամագծի կեսից ոչ պակաս չափով ծխագազերի շարժման ուղղությամբ,
- ծխահեռացման խողովակների միացումը ծխատար ուղիներին կատարել գործող նորմերին համապատասխանող և գազասարքերի այրման արգասիքների հեռացման կարճախողովակի տրամագծից ոչ պակաս թիթեյա խողովակներով:

Հիշեք, որ.

- շմուլ գազի 0.4-0.5 % առկայությունը շինությունում 10-15 րոպե տևողությամբ մահացու է,
- գազասպառման համակարգերում գազի արտահոսքերի, անվտանգության ազդանշանային սարքերի և վթարային

անջատիչ կափույրների անջատումների, խափանումների դեպքում հարկավոր է զանգահարել 1-04 վթարային շուրջօրյա ծառայություն:

Շինությունում գազի հոտ զգալու դեպքում.

1. Անհրաժեշտ է.

- բացել պատուհանները և օդափոխության փեղկերը,
- փակել գազասարքերի փականները,
- փակել մտող գազախողովակների վրա տեղադրված խցանային փականները,
- տարհանել մարդկանց և զանգահարել 1-04 վթարային շուրջօրյա ծառայություն:

2. Արգելվում է.

- օգտվել բաց կրակից,
- միացնել կամ անջատել էլեկտրասարքավորումները:

**Ներտնային գազասպառման
համակարգի պատշաճ
վիճակի պահպանման համար
պատասխանատվություն կրում է
բաժանորդը:**

«Էյ-Ի-Ջի Սերվիս» ՍՊԸ
Հասարակայնության հետ
կապերի բաժին

ՎԱՏԱՀԵՔ ՄԻԱՅՆ ՄԱՍՆԱԳԵՏՆԵՐԻՆ

Բնապահպանական ահազանգ

Շրջակա միջավայրը մշտապես փոփոխվում է: Բնական աղետները, կլիմայական փոփոխությունները, ռազմական և բնապահպանական խնդիրները երբեք անհետևանք չեն անցնում մշտապես վտանգելով կանաչ մոլորակի հետագա անխաթար կյանքը:

Գլոբալ տաքացում

Սա երկիր մոլորակին սպառնացող դժբախտությունների միայն մի փոքր մասն է: Գլոբալ տաքացումը նպաստում է օդի և հողի միջին ջերմաստիճանի բարձրացմանը, ինչից հալվում է բևեռային սառույցը, բարձրանում ծովի մակարդակը՝ պատճառ դառնալով տեղումների, ջրհեղեղների, ձյան և այլն: Գլոբալ տաքացումից տուժում է ոչ միայն գյուղատնտեսությունը, այլև մարդու առողջությունը, ինչը կտրուկ կարող է վատանալ և երկարատև տեղումների հետևանք՝ ջրի միջոցով փոխանցվող վարակիչ հիվանդությունների, և երկարատև բարձր ջերմաստիճանի հետևանք սթրեսային զինակի պատճառով:

Անտառահատումներ

Ճիշտ այն պահին, երբ մոլորակը ստիպված է հարմարվել կլիմայական փոփոխություններին, որոնք ուղեկցվում են երաշտներով, ջրհեղեղներով, էներգիայի ու սննդի պակասով, նաև մի շարք վնասատուների ու համաճարակների ավելացմամբ, մարդկությունը շարունակում է անխնա հատել անտառները՝ ոչնչացնելով անգամ հազվագյուտ ծառատեսակներ ու միայն տվյալ միջավայրին հատուկ եզակի վայրի կենդանիներ: Մինչդեռ գաղտնիք

չէ, որ անտառները, բացի թթվածին արտադրելուց, նաև կարգավորում են օդի ջերմաստիճանն ու տեղումների քանակը: Այսօր ծառածածկ հատվածները կազմում են երկրագնդի ցամաքային մակերեսի մոտ 30 % -ը, սակայն այս ցուցանիշը նվազում է ամեն վայրկյան: Մարդկությունն ապօրինի անտառահատումներով, որսագողությամբ և նմանատիպ այլ գործողություններով բուսական, կենդանական աշխարհը ոչնչացնում է մի քանի անգամ ավելի արագ, քան դա կանի բնությունը՝ միաժամանակ հասցնելով դրանք փոխարինելու նորերով: Հետևաբար արդեն տեսանելի ապագայում ոչնչացման եզրին կկանգնեն երկկենցաղների 41, թռչունների 13 տոկոսը և կաթնասունների մեկ քառորդը: Սա իր հերթին պատճառ կդառնա կլիմայական փոփոխության, անապատացման, օդի աղտոտվածության: Փորձագետների գնահատմամբ՝ արևադարձային անտառների ապօրինի հատումների հետևանքով տուժում է կիսաֆաբրիկատների, սննդի և կոսմետիկ միջոցների արտադրությունը, վտանգվում կապիկների մի քանի տեսակների կյանքը:

Շրջակա միջավայրի աղտոտում

Հարյուրավոր տարիներ են հարկավոր մոլորակի աղտոտվածությունից ազատվելու համար, ինչը հետևանք է ծանր մետաղների, պոլիմերային թափոնների ահագնացող ծավալների, քաղաքային կոյուղագծերի, նաև թթվային անձրևների: Ի դեպ, վերջիններս առաջանում են հենց մթնոլորտում աղտոտիչների առկայության պատճառով: Նման տեղումները չափազանց վնասակար են մարդու առողջության, վայրի բնության և ջրային կենդանիների համար, հաճախ պատճառ են դառնում անտառների և մշակաբույսերի աճի կտրուկ նվազման ու չորացման:

Ջրի աղտոտվածություն

Օր օրի խմելու ջրի պաշարներն առավել դեֆիցիտ են դառնում: Գրեթե ամենուր ծովերն ու գետերն աղտոտված են թունավոր թափոններով, որոնք վտանգում են մոլորակի բնակչության առողջությունը՝ պատճառ դառնալով շնչառական և սրտանոթային հիվանդությունների:

Բնապահպաններն ահազանգ են հնչեցնում հատկապես համաշխարհային օվկիանոսի աղտոտվածության մասին:

Բանն այն է, որ օվկիանոսային ջրերում կուտակված պոլիմերային թափոնների խնդիրը հատկապես բազմապատկվող ծավալները խիստ սպառնալիք են ջրային բույսերի և կենդանիների կյանքի, նաև ափամերձ բնակավայրերի ու ծովային հանգստավայրերի համար:

Օդի աղտոտվածություն

Օդի աղտոտման պատճառները տարբեր են: Ցածր կենսամակարդակ ունեցող երկրներում շատ մարդիկ ստիպված են շնչել կենցաղում կրակ ստանալու նպատակով վառվող ամենատարբեր վառելանյութերից աղտոտվող օդը, մինչդեռ սրան զուգահեռ զարգացած երկրներում նույն մարդիկ առողջական նույն խնդիրներն ունենում են արդյունաբերական թափոններից ու մեքենաների արտանետումներից աղտոտված օդը շնչելուց:

Պարբերաբար հրապարակվում են թվեր այն մասին, թե աշխարհում օդի աղտոտվածության պատճառով որքան մարդ է մահանում կաթվածից, թոքերի քաղցկեղից ու սուր շնչառական վարակներից:

Բնական ռեսուրսների կորուստ

Հեղուկ վառելիքի պաշարները հավերժ չեն: Ամենուր մարդիկ փորձում են անցնել

վերականգնվող էներգիայի աղբյուրների օգտագործման, ինչպիսիք են արևը, քամին, կենսագազը, ինչի արդյունքում էներգիայի ծախսերը վերջին տարիներին կտրուկ նվազել են:

Ժողովրդագրական ճգնաժամ

Ժողովրդագրական ճգնաժամը բնակչության թվի կտրուկ փոփոխությունն ու տարածքների գերբնակեցումն է: Առաջինի դեպքում ծնելիության թիվը գիջում է մահացության թվին, երկրորդի ժամանակ բնակեցված տարածքներն ի վիճակի չեն լինում բնակիչներին կենսական ռեսուրսներով ապահովելու: Նկատելի է, որ այսօր ծնելիությունը նվազել է հատկապես եվրոպական երկրներում, փոխարենը բնակչության թվի զգալի աճ գրանցվում է ասիական կամ աֆրիկյան երկրներում: Այս անհամաչափությունը պատճառ է դառնում հիվանդությունների տարածման և արտագաղթի, տեղի է ունենում մշակութային բախում, ինչի հետևանքով սովորաբար առաջին հարվածները ստանում է հեղհեղությունը:

Դեմոգրաֆիական ճգնաժամի գլխավոր պատճառներից են նաև բնական աղետներն ու պատերազմները:

Սառը հրաշք՝ պաղպաղակ

Առավելությունները

1. Պաղպաղակները հարուստ են կալցիումով, կենդանական սպիտակուցներով, ածխաջրերով, ճարպերով, կալիումով, ֆոսֆորով, մագնեզիումով, A, E, C վիտամիններով և այլն:
2. Այս կաթնամթերքը համային բազմազանությամբ (սերուցքային, շոկոլադե, մրգային, տարբեր հավելումներով և այլն) գոհացնում է բոլորին:
3. Բնական կաթից պատրաստված պաղպաղակը կարող է ամրապնդել աճող մարդու ոսկորները, ինչպես նաև բարձրացնել դիմադրողականությունը:
4. Չափավոր քանակով պաղպաղակը մեղմում է հոգնածությունը, հանգստացնում նյարդային համակարգը, բարձրացնում տրամադրությունն ու քնի որակը, օգնում հեշտորեն հաղթահարել սթրեսը:
5. Հատկապես հղիների օրգանիզմը հարստացնում է սպիտակուցներով, կալցիումով և, ամենակարևորը, ուրախության հորմոնով:

Վնասները

1. Պաղպաղակը չարաշահելու դեպքում դրանում պարունակվող շաքարը կարող է հանգեցնել կարիեսի, ուստի ուտելուց հետո հարկավոր է ատամներն անմիջապես լվանալ:
2. Պաղպաղակ ուտել խորհուրդ չի տրվում կազմվածքին խստորեն հետևողներին, խրոնիկական գաստրիտով տառապողներին, խոլեստերինի բարձր մակարդակ և շաքարային դիաբետ ունեցողներին:
3. Պաղպաղակը փակում է ախորժակը հատկապես երեխաների մոտ:
4. Բարձր յուղայնությամբ պաղպաղակները վտանգավոր են հատկապես երեխաների դեռևս չձևավորված մարսողական համակարգի համար:

5. Երբեմն պաղպաղակը նեղացնելով անոթները կարող է պատճառ դառնալ գլխացավերի:

Ուշադրություն

1. Պաղպաղակի՝ օրվա թույլատրելի չափաբաժինը 100-150 գրամն է:
2. Մեկ բաժին պաղպաղակը պարունակում է 270-375 կալորիա:
3. Խուսափեք վնասված, հալված, ապա նորից սառած պաղպաղակներից, որոնք կարող են պարունակել աղիքային ծղիկներ և թունավորման պատճառ դառնալ:
4. Մի՛ անտեսեք մակնշումը: Նախընտրեք բնական մթերքներից պատրաստվածները: Հիշեք, որ շոկոլադե պաղպաղակում կակաոն պետք է լինի առնվազն 2,5, իսկ եթե այն նաև շոկոլադապատ է՝ ոչ պակաս, քան 6 %: Ի դեպ, շոկոլադը պիտի լինի փայլուն և ատամների վրա հետքեր չպետք է թողնի, ինչն արդեն ցածր որակի նշան է:
5. Պաղպաղակը չի կարող վնասել ատամները, եթե դրանք առողջ են:
6. Լինում են դեպքեր, երբ որոշ մթերքներ, որոնք ոչ մի վնաս չեն հասցնում մեր

օրգանիզմին առանձին-առանձին, հակառակ էֆեկտը կարող են ունենալ այլ մթերքների հետ համադրվելիս: Մասնավորապես՝ սուրճն ու պաղպաղակը միասին իսկական սպառնալիք են ատամների համար: Բանն այն է, որ մինչ տաք սուրճը հասցնում է վնասել էմալը, վրա է հասնում սառը պաղպաղակը, ու էմալը տուժում է կրկնակի, ինչպես ապակին սառն ու տաք ջրերի հերթագայումից:

7. Անգամ լիովին առողջ մարդկանց խորհուրդ չի տրվում չարաշահել պաղպաղակը: Ամեն անգամ սառը պաղպաղակ վայել-

լելուց հետո հարկավոր է հանգիստ տալ օրգանիզմին՝ չճանրաբեռնելու համար ենթաստամոքսային գեղձը:

8. Կտրուկ պետք է հրաժարվել տարբեր հավելումներով (գունանյութեր, բուրավետիչներ, համի ուժեղացուցիչներ, էմուլգատորներ և այլն) պաղպաղակներից:
9. Նախապատվությունը տվեք հայրենական հայտնի ընկերությունների արտադրանքին:

ԲԱՆԿՈՄԱՏ

Ինչպես օգտվել

Գրեթե բոլոր բանկոմատներն աշխատում են նույն սկզբունքով, ուստի կարիք չկա խոճապի մատնվելու, եթե սարքն առաջին հայացքից տարբերվում է միևնույն հիմա ձեզ հանդիպած այլ նմանատիպ սարքերից: Հիշեք, որ բանկոմատն ինքն է հուշում կատարվելիք քայլերի հերթականությունը:

1. Կարևորը քարտը ճիշտ դիրքով և ճիշտ տեղում դնելն է (սովորաբար բանկոմատների վրա փակցված է լինում նկար, որ հուշում է, թե ինչպես պետք է դա անել):
2. Գործարք կատարելու համար ընտրեք ձեզ հասկանալի լեզուն:
3. Հաջորդը PIN կոդը ճիշտ լրացնելն է, որի փոխարեն էկրանին հայտնվում են աստղիկներ: Ոչ մի սարսափելի բան չկա, եթե սխալվել եք, կարող եք ջնջել և սկսել նորից, միայն թե հիշեք, որ սովորաբար երեք անգամ սխալվելուց հետո սարքը կարող է կոչ տալ ձեր քարտը՝ կասկածի տակ դնելով այն, որ դուք դրա իրական տերն եք:
4. Գումարի մնացորդը պարզելուց հետո ցանկության դեպքում կարելի է կտրոն վերցնել:
5. Մնացորդը ճշտելուց հետո պետք է նշել անհրաժեշտ գումարի չափը (բանկոմատն առաջարկում է տարբերակներ կամ թույլ է տալիս, որ նախատեսված տողում ինքներդ նշեք անհրաժեշտ գումարը):

6. Գումարը ստանալուց հետո ևս կարող եք կտրոն վերցնել:
7. Մի մոռացեք գումարն ու քարտը վերցնել հնարավորինս արագ, քանի որ սարքը, մտածելով, որ դրանք մոռացվել են քարտապանի կողմից, կարող է կոչ տալ:

Ուշադրություն

Վճարային քարտը նույնքան խնամք և ուշադրություն է պահանջում, որքան ձեր անձնական իրերն ու գումարը: Սրա համար հարկավոր է մշտապես հետևել այս քարտի օգտագործման ու անվտանգության կանոններին:

1. Հիշեք այն թեժ հեռախոսահամարները, որոնք ձեզ պետք են այն ժամանակ, երբ կասկածում եք, որ խարդախության զոհ եք կամ ձեզանից բացի ուրիշներն էլ են փորձ անում քարտից գումար հանելու:
2. Մանրամասն ծանոթացեք բանկի կողմից

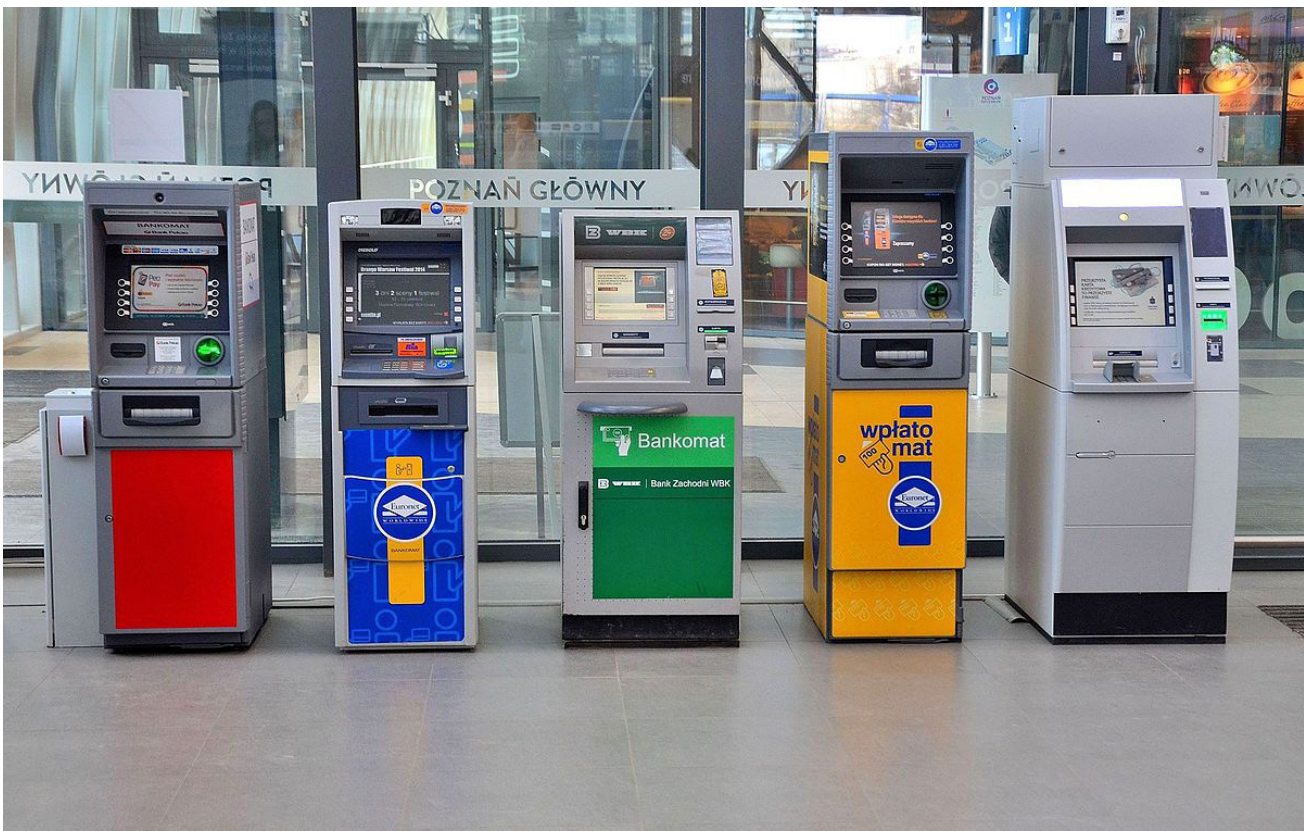

քարտի հետ տրվող հրահանգներին, բանկի աշխատակիցների հետ պարզաբանեք ձեզ համար անհասկանալի ցանկացած կետ:

3. Քարտի վրա երբեք մի գրեք գաղտնաբառը և այն երբեք ոչ մեկի մի ասեք՝ ոչ բանկի աշխատողին, ոչ գանձապահին, ոչ իրավապահներին, ոչ էլ մտերիմներին:
4. Քարտը կորցնելու դեպքում անպայման դիմեք սպասարկող բանկին այն արգելափակելու համար:
5. Բաժանորդագրվեք SMS ծանուցման ծառայությանը: Այն դեպքում, երբ ինչ-որ մեկը փորձ կանի օգտագործելու ձեր քարտը, դուք կստանաք ծանուցում գործարքի մասին և կկարողանաք ժամանակին արգելափակել այն:

6. Ոչ մի դեպքում ձեր քարտի տվյալները մի փոխանցեք էլեկտրոնային միջոցներով:
7. Գործարքի համար ընտրեք լավ լուսավորված և հարմար վայրում տեղադրված բանկոմատներ:
8. Համոզված եղեք, որ հերթում կամ հարևանությամբ գտնվողները չեն կարող տեսնել ձեր գաղտնաբառը:
9. Գործարքի ավարտին ոչ մի դեպքում մի մոռացեք վերցնել քարտը, կտրոնն ու գումարը:
10. Հրաժարվեք գործարքի պահին անձանորթների կողմից առաջարկվող օգնությունից, որի նպատակը կարող է լինել պարզապես ձեզ շեղելը:
11. Քարտով ցանկացած գործարք պիտի կատարվի քարտապանի ներկայությամբ:
12. Քարտով վճարում կատարելիս՝ մինչև կտրոնի վրա ստորագրելը պարտադիր համոզվեք, որ լրացված տվյալները ճիշտ են: Հակառակ դեպքում խնդրեք ուղղել սխալը և վերացնել սխալ կտրոնը ձեր ներկայությամբ:
13. Առցանց գնումներ կատարելիս՝ գաղտնաբառը լրացնելու կարիք չկա: Գործարքից հետո դուրս եկեք ձեր անձնական էջից, որի գաղտնաբառը ևս ցանկալի չէ, որ բացի ձեզից էլի մեկն իմանա:

Դափնու տերև

Օգտակար հատկանիշները

- անուշաբույր է,
- պարունակում է եթերային յուղեր, կալիում, երկաթ, սելեն, ցինկ, մանգան, պղինձ, վիտամիններ B, PP, A, C,
- նպաստում է ախորժակին և մարսողության կարգավորմանը, միզամուղ է,
- կարգավորում է քունը, բարձրացնում իմունիտետը, կանխում քաղցկեղի բջիջների առաջացումը, օրգանիզմից հեռացնում տոքսինները, արագացնում նյութափոխանակությունը,
- շնորհիվ եթերային յուղերի և բուրավետիչների մեծ պարունակության ճնշում է տուբերկուլյոզի զարգացումը,
- օգտագործվում է կոսմետիկ միջոցների արտադրության մեջ,
- թարմ տերևների բույրը վանում է ցեցերին ու խավարասերներին:

Նույն թուրմ ուտելուց առաջ խմելու դեպքում օգտակար է **փսորիազը** բուժելիս:

Կուկորդի քաղցկեղը բուժելիս՝ խորհուրդ է տրվում տերևները մանրացնել, 1 բաժակ տերևը լցնել 0.5 լ օդու մեջ, պահել 2 շաբաթ մութ, տաք տեղում, պարբերաբար թափահարել, ապա քամել: Ընդունել պետք է օրը 3 անգամ 1 ճաշի գդալի չափով ուտելուց կես ժամ առաջ:

Հոդացավերի և նյարդային հիվանդությունների դեպքում խորհուրդ է տրվում դափնու յուղով կամ թուրմով մերսել մաշկը:

Հայմորիտը բուժելու համար կարելի է դափնու 10 տերևը 5 րոպե եռացնել 1 լ ջրում, գլուխը ծածկել սրբիչով և շնչել գոլորշին քնելու առաջ: Նույնը պետք է կրկնել 3-4 անգամ:

Ստոմատիտի բուժմանը նպաստում է դափնու թարմ տերևների ծամելը:

Հակացուցումներ

Մեծ քանակով օգտագործում ցուցված չէ հղիներին, կրծքով կերակրող կանանց: Դափնու տերևի մեծ չափաբաժինը կարող է թունավորում առաջացնել: Սրա օգտագործումը պետք է սահմանափակել հատկապես սրտի, յարդի և երիկամների խնդիրների, ստամոքսի խոցի և սուր ալերգիաների դեպքում:

Խոհանոցում

Դափնու տերևը չոր վիճակում անգամ չի կորցնում օգտակար հատկանիշները: Այն ցանկալի է պահել ապակե փակ տարայի մեջ մինչև մեկ տարի: Սրանով համեմվում են բանջարեղենային ապուրները, ձուկը, մսամթերքը, սոուսները, թթուները, մարինադները և այլն: Խորհուրդ է տրվում:

- օգտագործել միայն առողջ ու ամբողջական տերևները (սրանց վրայի հետքերը վկայում են բույսի հիվանդության մասին),
- տերևներն ուտեստին ավելացնել հնարավորինս ուշ, որպեսզի երկար չեփվեն ու չդառնան անհամ:

Բժշկության մեջ

Բուժման նպատակով օգտագործվում են բացառապես բարձրորակ, սուր բույրով մուգ կանաչ տերևները, որոնք նախապես հարկավոր է վանալ սառը ջրով:

Շաքարային դիաբետի նախնական փուլում դափնու 10 տերևը թրմել 3 բաժակ եռացող ջրում, թողնել 3 ժամ, խմել օրական 3 անգամ 0.5 բաժակ 10-15 օր: Կուրսը կարելի է կրկնել որոշ դադարից հետո: Սա հակացուցված է շաքարախտի ծանր դրսևորման ժամանակ:

ԳԱՂՁ Поволика Cuscuta L.

Հայկական տարանունները - ավթիմոն, աքշուշ, գայլախոտ, գելուկ, գոճամորուս, գոճմորու, ծառահինճի, փաթթկենի, փոթորնի, քշուր, քշուշ

Դեղաբույսի նկարագրությունը: Գաղձագիների ընտանիքին պատկանող մակաբույծ, միամյա բույս է՝ գուրկ արմատներից, տերևներից, նույնիսկ քլորոֆիլից: Այրում է այլ բույսերի հաշվին, բազմանում սերմերով և վեգետատիվ ճանապարհով: Գաղձի տեսակները պարագիտում են երեքնուկին, եղևին, հմուկին, բամբակին, խաղողին և այլ բույսերի՝ ցողունին ամրանալով մանր, գորտնուկաձև ծծիչներով: Գաղձի սերմերը, աշնանը թափվելով գետնին, ծլում են միայն հաջորդ տարվա գարնան վերջերին, երբ արդեն աճած են լինում գոհ հանդիսացող բոլոր բույսերը: Ուշագրավ է այն, որ եթե ծիլը չի հանդիպում սնող բույսի, ապա այն շատ շուտ ոչնչանում է սնունդ չունենալու հետևանքով: Գաղձի ցողունը շատ նուրբ է, թելանման, ճյուղավոր, կարմրավուն կամ նարնջադեղին: Ունի սպիտակ, մանրիկ ծաղիկներ: Պտուղը տուփիկ է: Բույսը ծաղկում է հունիս - հուլիս ամիսներին: Պտուղները հասունանում են աշնան ամիսներին: Սերմերը ծլունակությունը պահպանում են 6 - 7 տարի:

Քիմիական բաղադրությունը: Բույսի մեջ հայտնաբերված են կումարինի ածանցյալներ, կեմաֆերոլ, կուսկուտին գլիկոզիդը, իսկ առանձին տեսակների մեջ՝ կուսկուտամին, ֆիտոստերին, կվերցետին, դաբաղանյութեր, ֆլոբաֆեն, սապոնիններ:

Բուժական նշանակությունը: Բուժման նպատակով օգտագործում են ամբողջ բույսը: Հավաքում են ծաղկման սեզոնին, անմիջապես չորացնում հով տեղում, միջանցիկ քամու տակ, ապա թանգիֆե պարկով կախված պահում չոր տեղում: Հին հույները գաղձն օգտագործել են որպես լեղամուղ և ստնտու կանանց կաթն ավելացնող միջոց:

Ավիցեննան գաղձն օգտագործել է գլխացավերի, մելանխոլիայի, հոգեկան որոշ շեղումների, գլխապտույտի, մղձավանջային քնի, ընկճավորության, անդամալուծության, ականջն ընկած որդերի, բրոնխիալ ասթմայի, սրտային առիթմիաների, վատ ախորժակի, փսխման և այլնի ժամանակ:

Միսիթար Հերացին նշում է գաղձի լեղամուղ հատկության մասին և նրա օգտակարությունը նյարդահոգեկան հիվանդությունների ժամանակ: Խառնելով այլ դեղամիջոցների հետ՝ նա գաղձն օգտագործել է քառօրյա մալարիայի, տենդային սպիտամիզության, լեղապարկի բորբոքումների և փայծաղի հիվանդությունների ժամանակ: Հաբերի ձևով դեղաբույսը նշանակվել է նաև գլխացավերի, աչքի և ոսկրերի մի շարք հիվանդությունների դեպքերում: Գաղձն արդյունավետ է

ներգործումսառադիների խիթի, աղեփքանքի և ստամոքսի բորբոքումների ժամանակ: Ըստ Ամիրդովաթ Ամասիացու՝ գաղձն ունի վիժեցնող հատկություն, դրական է ազդում ընկճավորության, դեպրեսիվ սինդրոմի և որոշ ուռուցքների բուժման ընթացքի վրա: Այն կանոնավորում է լյարդի և փայծաղի ֆունկցիաները, վերացնում դեղնությունը, նորմալացնում միզարձակումը և դաշտանը, կտրում որձկալու երևույթը:

Կիրառման եղանակները: Եփուկ պատրաստելու համար 20 գ չոր հումքը 200 մլ ջրում եռացնել 20 րոպե, ապա ընդունել 1-ական ճաշի գդալ օրը 3 անգամ: Թուրմ պատրաստելու համար 8 - 10 գ չոր հումքը 2 ժամ թրմել մեկ բաժակ եռման ջրում, ապա քամել ու ըմպել միանվագ, թեյի ձևով, որպես լուծողական: Սերմերից թուրմ պատրաստելու համար 5-6 գ հումքը 1 ժամ թրմել մեկ բաժակ եռման ջրում և ընդունել 1-ական ճաշի գդալ օրը 3 անգամ:

Այլ հատկանիշներ: Գաղձը վտանգավոր մոլախոտ է: Այն մեծ վնաս է հասցնում խաղողին, բամբակին, առվույտին, կորնգանին և այլն: Գաղձի որոշ տեսակներ թունավոր են, հատկապես գյուղատնտեսական մի շարք կենդանիների համար:

**Արշավիր Թորոսյան
Հայաստանի դեղաբույսերը
Երևան, 1983**

Հյուրանոցային Էթիկետ

Ամեն երկիր ունի էթիկետի իր համար ընդունելի նորմերը, սակայն կան նրբություններ, որ պարտադիր պիտի պահպանվեն բոլորի կողմից: Ոչ մի շքեղություն գնահատելի չէ, եթե այն մատուցվում է կոպիտ, անուշադիր ու անքաղաքավարի մարդու կողմից:

Հյուրանոցի աշխատակիցը պարտավոր է.

- լավագույնս ճանաչել այն հաստատությունը, որը ներկայացնում է՝ անտրտունջ պատասխանելու համար հյուրին հուզող բոլոր հարցերին ու հարթել կարողանալու համար ծագած բոլոր խնդիրները,
- ունենալ համեստ, միաժամանակ ներկայանալի արտաքին տեսք,
- հեռախոսագանգերին պատասխանելիս ներկայանալ, նշել այն հաստատության անունը, որը ներկայացնում է, ապա սեղմ ու լիարժեք պատասխանել գանգահարողին հետաքրքրող բոլոր հարցերին,
- ընդունել հյուրերին (սա ներառում է նաև ընդունելիս ու ճանապարհելիս մուտքի դուռը բացել-փակելը, մինչև վերելակ ուղեկցելը), ներկայացնել համարները, պայմաններն ու ծառայությունները, անհրաժեշտության դեպքում տաքսի պատվիրել,
- պատասխանատու լինել մատուցվող ծառայությունների որակի ու տարածքի լիարժեք մաքրության համար,
- սնունդը համարում մատուցելու դեպքում դուռը թակել և սպասել այնքան, մինչև այն կբացնեն ներսից (ոչ մի դեպքում չի կարելի ներս մտնել առանց թույլտվության),
- հնարավորինս գնալ փոխգիջման միաժա-

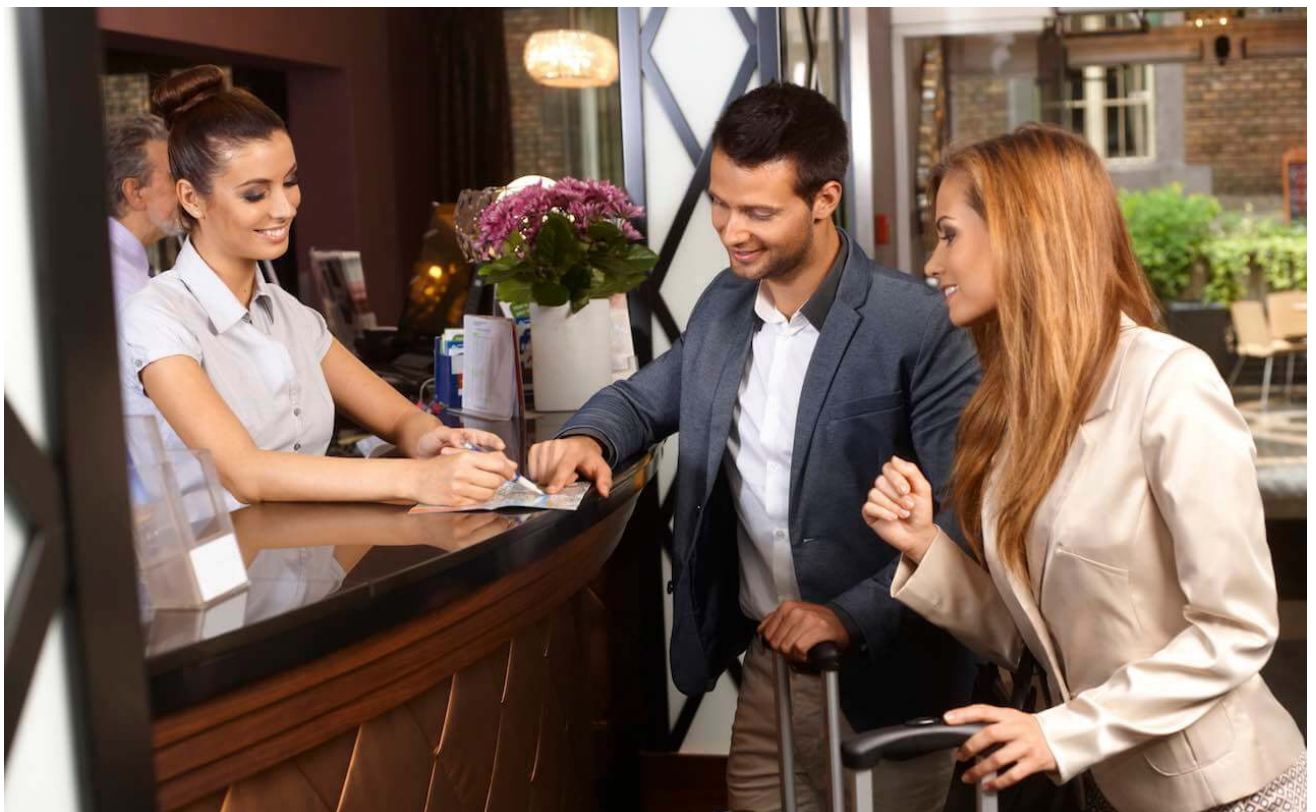

մանակ չանտեսելով տվյալ հյուրանոցում ընդունելի կարգ ու կանոնը,

- որպես շփման կարևորագույն պայման ընդունել ուշադրությունը, խոսքի հանդարտ տոնը, համբերատարությունը, բարյացակամությունն ու քաղաքավարությունը:

Հյուրանոցի աշխատակիցն իրավունք չունի.

- դրսևորելու ավելորդ ուշադրություն, ինչը ևս անքաղաքավարություն է և կարող է դիտվել որպես ներխուժում հյուրի անձնական տարածք,
- ականջ դնելու կամ խառնվելու հյուրերի խոսակցություններին,
- վերջիններիս հետ քննարկելու հարցեր քաղաքականության կամ կրոնի վերաբերյալ,
- գործընկերների հետ վիճելու կամ հարցեր

- պարզաբանելու հյուրերի ներկայությամբ, վիճելու կամ սպասեցնելու հյուրերին, քանի որ զբաղված է անձնական խնդիրներով:

Թեյավճար

Թեյավճարը համարվում է շնորհակալական ժեստ, անգամ որոշ երկրների հյուրանոցներում դրա համար հատուկ արկղեր են տեղադրված Tip box գրությամբ: Սակայն մինչև այդ քայլին գնալը, հարկավոր է ծանոթանալ տվյալ երկրում ընդունված կարգին, քանի որ, օրինակ՝ Ճապոնիայում կամ Ավստրալիայում թեյավճարը դիտվում է որպես անձնական վիրավորանք:

Ամեն դեպքում հարկավոր է հաշվի առնել, որ թեյավճար տրվում է այն մարդկանց, ովքեր ուղղակիորեն սպասարկել են ձեզ: Խոսքը հատկապես լրացուցիչ ծառայությունների մասին է (օգնել տեղափոխել բեռները կամ, ասենք, տրամադրել անձրևանոց, եթե անսպասելի անձրև է սկսվել): Թեյավճարի չափը սովորաբար որոշում է վճարողը: Որքան շատ են հյուրանոցի աստղերը, այնքան բարձր է թեյավճարը:

Հյուրընկալվող պարտավոր է.

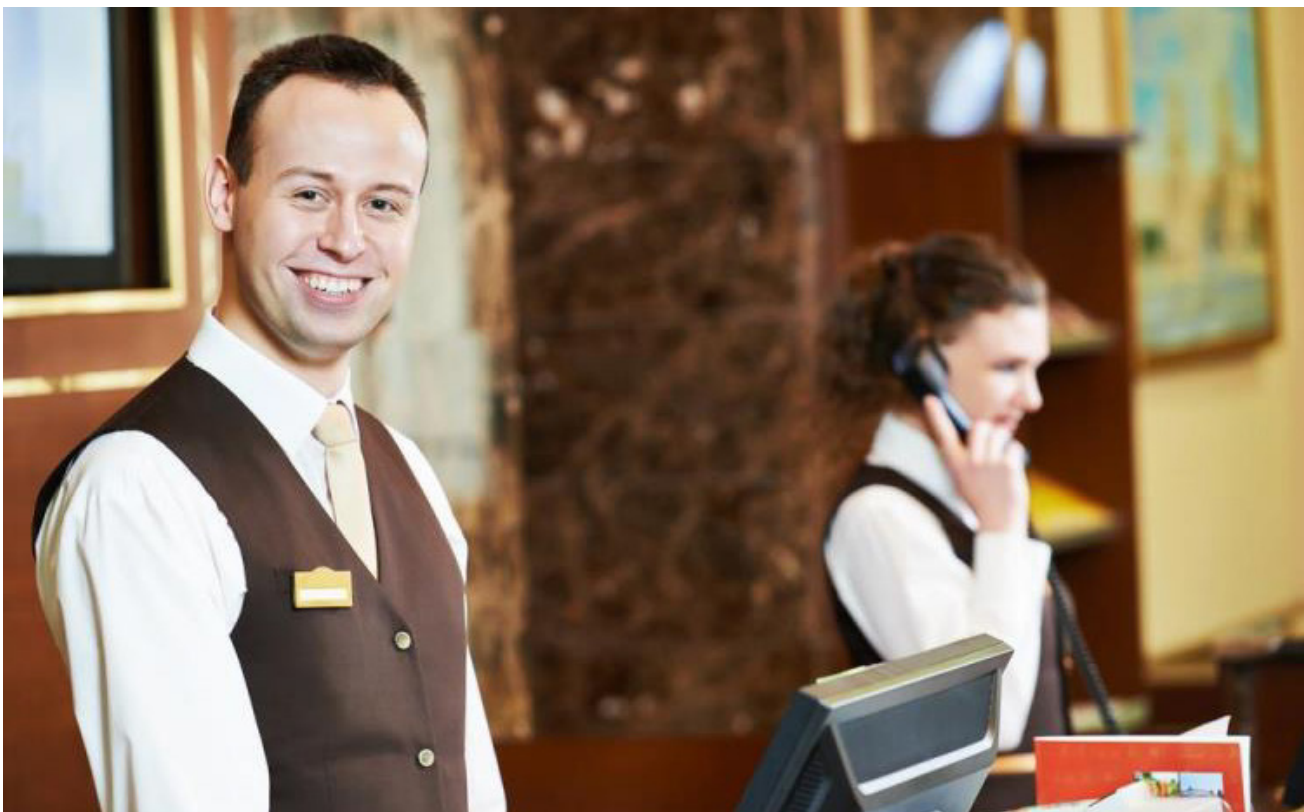
- մինչև հյուրանոցային համար պատվիրելը ծանոթանալ առաջարկվող ծառայությունների փաթեթին, հատկապես եթե երեխաների հետ է,
- կենդանիների հետ հյուրընկալվելու դեպքում տեղեկացնել նախօրոք, քանի որ հիմնականում կան սահմանափակումներ՝ կապված կենդանու տեսակի, քաշի և այլնի հետ,
- չմոռանալ, որ հյուրանոցը հանրային տարածք է, որից միաժամանակ օգտվում են մեծ թվով մարդիկ,
- մաքուր պահել ոչ միայն համարը, այլև

ընդհանուր տարածքը,

- ծխել միայն դրա համար նախատեսված վայրերում,
- հյուրանոցի աշխատակցին անգամ սեփական համարում ընդունել պատշաճ հագնված,
- լինել բարեկիրթ ու հաշվի առնել, որ տվյալ հյուրանոցում հյուրընկալվելն իր կողմից, այսպես ասած, մեծ լավություն է սպասարկող անձնակազմին:

Ուշադրություն

1. Շվեդական սեղանից օգտվել կարելի է, որքան ցանկանում եք, սակայն տանել այդ սեղանից ձեզ հետ որևէ մի բան կամ քաղցրավենիք ուղղակի չի կարելի:
2. Հյուրանոցը պատասխանատվություն չի կրում համարում եղած թանկարժեք իրերի, գումարի կամ փաստաթղթերի համար: Դրանք կարելի է պահել դրանց համար նախատեսված դարակներում կամ վերցնել ձեզ հետ:
3. Համարի մինի բարում եղած ըմպելիքների, մրգի կամ շոկոլադի համար սովորաբար վճարվում է լրացուցիչ գումար:
4. Եթե հյուրընկալվողը կարող է իր հետ վերցնել մագերի կամ մարմնի հիգիենայի պարագաները, որոնք միևնույն է իրենից հետո այլևս պիտանի չեն այլ մարդու կողմից օգտագործման, ապա, կան իրեր (սրբիչ, գիրք, սպասք, ամսագիր, արձանիկներ կամ մոմեր), որոնց յուրացումը կարող է դիտվել գողություն, որի համար պատիժ է սահմանվում:
5. Համարում ընդունել այլ հյուրերի թույլատրելի է միայն կարճ ժամանակով: Երկար ժամանակով և հատկապես գիշերային ժամերին հյուրեր ընդունելու համար ձեզ կարող են տուգանել:

Ինչպես գարնանը, ամռանը ևս պատրաստ եղեք տեսնելու հագուստի, կոշիկների և արքեսուարների զանազան ու անսպասելի համադրություններ:

Նորաձևության ամառը նուրբ է, կանաչի, միևնույն ժամանակ՝ վառ ու համարձակ:

Նորաձևության տներն իրենց հավաքածուներում ընդգրկել են ամենաբաց վարդագույնից մինչև այդքան համարձակ միլե-նիալը, մշտապես արդիական մարմնագույնի երանգներից մինչև մետալիկ բաց կապույտը: Սակայն սեզոնի, ինչպես նաև ողջ տարվա, ամենաթերևոյալին գույնը մանուշակագույնն է՝ ամենանուրբ լավանդայից մինչև ամենամուգ երանգները: Նորաձևություն են վերադառնում նաև դեղինը, դեռ անցած երկու սեզոններից իրենց դիրքերն ամրապնդած կարմիրի ու կանաչի վառ երանգները:

Այս ամառ գույները վառ են՝ պայծառ նարնջագույն, նուրբ կիտրոնի երանգներ, վառ կապույտ և, ուշադրություն, փիրուզ՝ իր բոլոր երանգներով:

Կրկին թրենդային են թափանցիկ հագուստն ու արքեսուարները, որոնք էլ դարձել են Նորաձևության շատ տների, ինչպես օրինակ՝ Chanel-ի գարուն-ամառ հավաքածուի հիմքը: Այստեղ ամեն ինչ թափանցիկ է՝ սկսած գլխարկներից մինչև կոշիկներ, պայուսակներից մինչև ամառային վերարկուներ:

Դեռևս շարունակում են ակտուալ մնալ փետուրները՝ նոր՝ ավելի ծավալային և ընդգծված մոտեցմամբ:

Թրենդային արքեսուարների շարքում գլխավոր տեղ են զբաղեցնում ամենատարբեր ոճերի գլխազարդերն ու, իհարկե, թափանցիկ հովարավոր գլխարկները:

Ինչպես գարնանը, ամռանը ևս կարող եք համարձակորեն կրել ծաղկային և գունազարդ փրինթներով զգեստներ, բլուզներ, ինչու ոչ, նաև տաբատներ: Սակայն ցանկալի է, որ ամռանը նրանք ունենան ավելի բաց և եթերային երանգներ:

Հայկական Նորաձևության մեջ հատկապես թրենդային են հայրենասիրական թեմայով զգեստներն ու արքեսուարները: Չափազանց ակտուալ է այդ ուղղվածությամբ ամեն ինչ՝ սկսած զգեստներից ու շապիկներից մինչև պայուսակներ, գլխարկներ ու նույնիսկ բրոշներ:

Պայուսակներ

Պողիումն այս սեզոն գրաված պայուսակներն անհամար են գույների և ձևերի ընտրությամբ՝ վարդագույն, կապույտ, գունավոր ներկապատված, ծաղկավոր, լոգոտիպերով, ռետինե և, իհարկե, թափանցիկ: Գոտի-պայուսակներ, կլորավուն, զամբյուղանման, շղթաներով, մեծ ճամփորդական և, իհարկե, փոքրիկ շանեյան պայուսակներ՝ անսահման լայն ընտրություն:

Կոշիկ

Այս ամառ և, վստահաբար, գալիք մի քանի տարիներին գլխավոր վերադարձը դեպի նորաձևություն միանշանակ պատկանում է բարձրակրունկ հողաթափերին, այսպես կոչված, մյուլիներին: Կրեք բարձրակրունկ և ցածրակրունկ մյուլիններն ամառային սարաֆանների, ջինսերի, կիսաշրջազգեստների, տաբատների, երեկոյան զգեստների, պարզապես այն ամենի հետ, ինչ կցանկանաք, և ձեր ոճային տեսքն ապահովված է:

Մեր կողմից այդքան սիրված ամառային բաց կոշիկներն այս տարի շարունակում են լինել թրենդային ամենատարբեր գունային մատուցումներով: Խորհուրդ է տրվում նախապատվությունը տալ վառ գույնի կոշիկներին և համադրել դրանք բոլորովին այլ գույնի զգեստների հետ:

Մի՛ շտապեք հրաժեշտ տալ այդքան սիրելի սպորտային կոշիկներին, նրանք այս սեզոնին ևս շարունակում են ոճային և ակտուալ մնալ:

Տղամարդկանց նորաձևություն

Այս ամառ տղամարդկանց նորաձևությունը ևս համարձակ է գունային ընտրության և դրանց գանազան տարբերակներով մատուցման մեջ:

Ամառը նորաձևության տեսանկյունից «հարմարավետ է» տղամարդկանց համար, քանի որ թրենդային են այդքան սիրված առօրյա և սպորտային հագուստները:

Տղամարդիկ կարող են համարձակորեն իրենց զգեստապահարանը թարմացնել գունավոր և փրիկներով ու զարդանախշերով պատված հագուստով:

Տղամարդկանց համար այս սեզոն ակտուալ են կարմիրը, բաց կապույտը, դեղինը, ինչպես նաև գծավոր փրիկները և էթնիկ ու ֆուտուրիստական զարդանախշերը:

Կոշիկ

Տղամարդկանց կոշիկները ևս աչքի են ընկնում հարմարավետությամբ՝ ամենատարբեր ձևերի և գույների սպորտային կոշիկներ, ինչպես նաև սանդալներ ու հողաթափեր: Վերջիններս տղամարդկանց կոշիկների գլխավոր թրենդն են ներկայացնում և կարող են գեղեցիկ կերպով համադրվել ամենատարբեր տաբատների և շորտերի հետ:

Պայուսակ

Տղամարդկանց պայուսակները մեծ են՝ հիմնականում լոգոտիպերով ու փրիկներով: Գոտի-պայուսակները գրավել են տղամարդկանց նորաձևությունը ևս: Նրանք նույնպես ունեն մեծ չափսեր ու տարբեր գույներ՝ մուգ կարմիր, դեղին, սև, կապույտ և այլն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

2018 թ. ԵՐԿՐՈՐԴ ԵՌԱՄԱՅԱԿԻ ՄԱՐԶԵԹԻՆԳԻ ԵՎ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԱՅԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ.....	2
ՀՀ ԲՆԱԿԱՉՈՒԹՅԱՆ՝ ԾԽԱԽՈՏԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ, ԾԽԵԼՈՒ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ԵՎ ՀԱԿԱԾԽԱԽՈՏԱՅԻՆ ԱՐՇԱՎՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԴԻՐՔՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ՊԱՏԿԵՐԱՑՈՒՄՆԵՐԻ ՈՒՍՈՒՄԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ.....	14
«ԷՅ-Ի-ՋԻ ՍԵՐՎԻՍ» ՍՊԸ. ՄԵՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ ՁԵՐ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԵՐԱՇԽԻՔՆ Է.....	16
ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԱՀԱԶԱՆԳ.....	20
ՍԱՌԸ ՀՐԱՇՔ՝ ՊԱՂՊԱՂԱԿ.....	22
ԲԱՆԿՈՄԱՏ.....	24
ԴԱՓՆՈՒ ՏԵՐԵՎ.....	26
ԴԵՂԱԲՈՒՅՍԵՐ. ԳԱՂՁ.....	27
ՀՅՈՒՐԱՆՈՑԱՅԻՆ ԷԹԻԿԵՏ.....	28
ՆՈՐԱԶԵՎՈՒԹՅՈՒՆ. ԱՄԱՌ 2018.....	30

Հասցեն՝ Դավիթ Անհաղթ 23, 3-րդ հարկ
 Թեժ գիծ՝ (010) 24-92-04
 E-mail: info@armconsumer.am;
 nationalconsumerassociation@yahoo.com
 URL: <http://www.armconsumer.am>

Տպաքանակը՝ 2000: Ծավալը՝ 2 մամուլ
 Տպագրվել է ՏՊԱՐԱՆ ԷՅ ԷՄ տպագրատանը
 Բաժանվում է անվճար
 Գրանցման վկայականը՝ 2215
 Հղումը ՍՊԱՌՈՂ-ին պարտադիր է

+ 374 10 23-93-27

+ 374 10 29-75-31

aeg@aegservice.am

Ներտնային գազասպառման համակարգերի
տեխնիկական սպասարկման
ծառայությունների մատուցում

Մեր աշխատանքը Ձեր անվտանգության երաշխիքն է

www.aegservice.am

www.armconsumer.am